JÄLLEENSYNTYMINEN

KIRJOTTI

ANNIE BESANT

ENGLANNISTA SUOMENSI

V. PALOMAA

HELSINGISSÄ 1905

ALKULAUSE.

Muutama sana on tarpeen, kun tämä kirjanen lähetetään maailmalle. Se on toinen kirja helppotajuisten kirjojen sarjassa, kirjojen, jotka on tarkotettu vastaamaan teosofisten opetusten yksinkertaisesti esittämisen yleistä vaatimusta. Muutamat ovat valittaneet, että meidän[1] kirjallisuus on kerrassaan liian vaikeatajuista, liian taiteellista ja liian kallista soveltuakseen tavalliselle lukijalle, ja meidän toivomuksena on, että tämän sarjan onnistuu täyttää tämä tositarve. Teosofia ei ole yksinomaan oppineita varten; se soveltuu kaikille. Kentiesi niissä, jotka näistä kirjoista saavat ensi vilahdukset sen opetuksista, löytyy muutamia, joita nämä vilahdukset johtavat tunkeutumaan syvemmälle teosofian viisaustieteeseen, sen tieteeseen ja uskontoon, heidän katsellessa sen vaikeatajuisempia kysymyksiä opiskelijan innolla ja oppilaan mielenkiinnolla. Mutta näitä helppotajuisia kirjoja ei ole kirjotettu innokasta opiskelijaa varten, jota eivät mitkään vihkimykseen liittyvät vaikeudet voi pelottaa. Ne on kirjotettu liikehtiviä, maailman työssä hääräileviä miehiä ja naisia vasten, ja ne koettavat selvittää muutamia suuria totuuksia, jotka tekevät elämän helpommaksi kantaa ja kuoleman kevyemmäksi katsella. Mestarien, jotka ovat sukumme vanhempia veljiä, kirjottamina ei niillä ole muuta tarkotusta kuin palvella kanssaihmisiämme.

---

[1] Englantilainen. Suom. muist.

JÄLLEENSYNTYMINEN.

JOHDATUS.

Jos jonkun uuden totuuden on vaikeata päästä kuuluville siinä mielipiteitten taistelussa, joka on nykyaikaiselle sivistykselle ominaista, niin on vielä vaikeampaa tulla kuuluville totuuden, joka ainoastaan vanhuuttaan on tullut uudeksi. Jos ihmiskunnan järkitajunnallisen kehityksen historia vuosituhansien takaa avautuisi eteemme ja silmämme voisi yhdellä kerralla sen nähdä, niin joku maailmaa käsittävän aatteen vallitsemisessa esiintyvä aukko, ulottuen vaan muutaman vuosisadan taaksepäin, ja esiintyen muutamissa harvoissa kansoissa, tekisi meihin ainoastaan vähäisen vaikutuksen. Mutta kun tuo aukko — paljas osittainen halkeama äärettömän kaukaisessa menneisyydessä — käsittää Euroopan järkitajunnallisen kehityksen ja koskee eurooppalaisia, niin se saa merkityksen, joka ei ensinkään sovellu sen suhteelliseen ulottuvaisuuteen ajassa eikä sen suhteelliseen todistuskelpoisuuden merkitykseen. Vaikka se avustus, jonka Eurooppa on tuonut ihmiskunnan henkiseen ainevarastoon, onkin suuri ja arvokas, olemme me eurooppalaiset hyvin taipuisia arvostelemaan sitä liian suureksi ja unohtamaan, että sitä suhteellisesti perin lyhyttä aikaa, joka on kulunut Euroopan heräämisestä henkiseen toimelijaisuuteen, ei järkisyisesti voida pitää enempää merkitsevänä kuin ei-eurooppalaisten rotujen koko henkisen työn hedelmät tuhansien vuosisatojen kuluessa. Tämä oman rotumme tähän asti eletyn menneisyyden suurenteleminen estää henkisen katseemme huomaamasta maailman menneisyyttä,

samoin kuin silmiemme eteen pantu lautanen estää ne näkemästä aurinkoa, ja on vaara, jolta meidän tulisi pitää varamme.

Henkinen ylpeys ei yksilöillä eikä kansoilla merkitse samaa kuin henkinen suuruus. Se tunne, joka saa englantilaiset pitämään kaikkia tummaihoisia rotuja alhaisempina ja nimittämään heitä yhteisesti „niggereiksi", joilta ei voida mitään oppia, on tavattoman halpamainen ja rajotettu. Viisaat kuuntelevat halukkaimmin niitä, joitten ajatustapa mitä jyrkimmin eroaa heidän omastaan, tietäen, että heidän siten onnistuu tavottaa joku totuuden uusi vilahdus, sen sijaan että aina näkisivät vaan saman heijastuksen, jonka jo tuntevat. Eri ihmisrotujen tavat, perinnölliset kertomukset ja ympäristöt ovat kuten värjättyjä laseja, joitten läpi he katselevat totuuden aurinkoa. Jokainen lasi antaa värinsä auringonsäteelle, ja itsessään valkea säde näyttää toisinaan punaiselta, siniseltä tai keltaiselta — aina niinkuin tahdotaan. Kun emme voi vapautua laseistamme, jotta saisimme nähdä puhtaan, värittömän sädeloisteen, niin teemme viisaasti yhdistämällä värilliset säteet, siten saaden valkoisen.

Nyt on jälleensyntyminen totuus, joka on ohjannut ihmissukumme lukemattomien miljoonien yksilöjen ajatussuuntaa ja muovaillut suuren enemmistön käsitteet lukemattomien vuosisatojen kuluessa. Tämän totuuden unohtivat eurooppalaiset huomaamattaan keskiaikana, ja se lakkasi vaikuttamasta meidän henkiseen ja siveelliseen kehitykseen, suureksi vahingoksi, sivumennen sanottu, tälle kehitykselle, Viimeisten sadan vuoden kuluessa on se aika ajoin välähtänyt joittenkuitten länsimaisten ajattelijain mieleen muutamien elämän pulmallisimpien kysymysten mahdollisena selvittäjänä. Ja viimeisten kahdentoista[1] vuoden kuluessa, jolloin sitä selvästi on esitetty salaisen opin oleellisena osana, on

---

[1] Nykyään jo enemmän kuin kahdenkymmenen. Suom. muist.

sitä alituisesti harkittu, ja se voittaa yhtenään alaa elämän ja kehityksen salaisuuksien ajattelevampien tutkijain keskuudessa.

Eipä ole epäilemistäkään siitä, että idän suuriin historiallisiin uskontoihin sisältyi jälleensyntymisen oppi perusajatuksena. Intiassa samoin kuin Egyptissäkin oli jälleensyntyminen siveellisyyden opetuksen perusteena. Juutalaisten keskuudessa omaksuivat fariseukset[1] sen yleisesti, ja kansanusko esiintyy useissa uuden testamentin lausunnoissa, kuten esim. kun Johannes kastajaa pidetään Eliaan uutena ruumiintumana, tai kun oppilaat kysyvät, kärsiikö sokeana syntynyt mies vanhempiensa vai jonkun oman aikaisemman syntinsä tähden. Zohar taas puhuu sielunvaelluksen alaisista sieluista. „Kaikki sielut ovat kiertokoulun alaisia (sielunvaellus a'leen b'gilgoolah), mutta ihmiset eivät tiedä Pyhän teistä. Siunattu olkoon se nimi. He ovat tietämättömiä kaikkena aikana kohtalostaan sekä ennen tähän maailmaan tuloaan että sen jälkeen kun he ovat sen jättäneet.“[2] Kether Malkuthissa on nähtävästi sama aate kuin Josephuksen esittämä, kun se sanoo: „Jos se (sielu) on puhdas, niin se saa suosion ja iloitsee viimeisenä päivänä, mutta jos se on tahraantunut, niin se vaeltaa jonkun ajan vaivassa ja epätoivossa.“[3] Samoin huomaamme, että sitä oppia ovat opettaneet etevät kirkkoisät, ja Ruffinus[4] mainitsee, että usko siihen oli yleinen ensikristittyjen keskuudessa. On tarpeetonta mainita, että viisausopilliset gnostikot ja uusplatoonilaiset pitivät sitä oppinsa oleellisena osana. Jos heitämme silmäyksen läntiselle pallonpuoliskolle, niin tapaamme jälleensyntymisopin lujasti

---

[1] Josephus Antiq. XVIII 1 & 3 sanoo: „Hyveellisellä on oleva kyky herätä kuolemasta ja elää jälleen.“

[2] Zohar, II, fol. 99, b. seur. Main. Meyerin Qabbalahissa, siv. 198.

[3] Main. Meyerin Qabbalahissa, s. 198.

[4] Kirje Anastasiokselle, E. D. Walkerin mainitsema kirjassa *Reincarnation: a Study of Forgotten Truth.*

juurtuneena uskona Etelä- ja Pohjois-Amerikan monen kansanheimon keskuudessa. Maia-kansa, joka kieleen ja vertauskuvallisuuteen nähden osottaa syvällistä huomiota ansaitsevaa yhteyttä vanhaan Egyptiin, omaksuu tuon perinnäisen opin, kuten tri ja rva Plongeonin tutkimukset ovat osottaneet. Tähän voitaisiin lisätä monien muitten heimokuntien nimet, niitten, jotka ovat kerran niin kuuluisien kansojen jätteitä, kansojen, mitkä rappiotilassaankin ovat säilyttäneet esivanhempiensa uskon, joka kerran yhdisti ne vanhemman maailman mahtavimpiin kansoihin.

Voisi tuskin odottaa, että niin tavattoman vanha ja niin suuremmoisesta henkisestä alkulähteestä peruisin oleva oppi tykkänään häipyisi ihmiskunnan tietoisuudesta. Niinpä huomaammekin, että se himmennys, joka oppia kohtasi muutama vuosisata sitten, oli varsin osittainen ja koski ainoastaan ihmissuvun vähäistä osaa. Eurooppaa peittävä tietämättömyys poisti jälleensyntymiseen uskomisen samoin kuin se poisti kaiken viisaustieteen, kaiken olemusopin ja kaiken tieteen. Keskiaikainen Eurooppa ei voinut tarjota sitä maaperää, jossa mikään laajaperäinen ja viisausopillinen, ihmisen luontoa ja tarkotusperää koskeva käsityskanta olisi voinut kukoistaa. Mutta itämaissa, joissa vallitsi hienostunut ja jalostunut valistus, Euroopan ollessa vaipuneena raakalaisuuteen, ja joilla oli viisaustieteilijänsä ja runoilijansa, Euroopan ollessa tykkänään tietämättömyyden vallassa, siellä tuo suuri oppi piti eittämättömän ylivaltansa, yhtä hyvin brahminien syvämielisissä olemuksellisuutta koskevissa opeissa kuin siinä ylevässä siveellisyydessä, jonka koti on Buddhan ja hänen „hyvän lakinsa“ suojassa.

Mutta vaikka joku luonnon tosiasia jossakin maailman osassa ajaksi joutuu unohduksiin, ei se voi hävitä, ja hetkeksi unholaan jouduttuaan esiintyy se jälleen vaatimusperäisenä ihmisten näkymöllä. Tämän seikan uutena todistuksena on Euroopassa jälleensyntymisopin historia ajoittaisine esiintymisineen — opin, jonka jäljet voidaan

löytää kristinopin perustamisesta nykyaikaan asti — ja aina kasvane hyväksymiskelpoisuuteneen meidän päivinä.

Kun kristinoppi ensin alkoi levitä Euroopassa, oli tämä totuus painanut syvälle leimansa sen johtajain sisäisiin ajatuksiin. Turhaan koetti kirkko hävittää tätä totuutta, ja monessa lahkossa pilkisti se ajoittain esiin sen keskiaikaisten puolustajain Origeneeksen ja Bonaventuran ajasta saakka. Kaikki suuret, syvänäköiset henget, kuten Parecelsus, Böhme ja Svedenborg ovat sen omaksuneet. Suuret italialaiset ajattelijat Giordano Bruno ja Campanella omaksuivat sen. Se on rikastuttanut Saksan viisaustieteen parhaat ainekset, Schopenhauer, Lessing, Hegel, Leibnitz, Herder ja nuorempi Fichte ovat vakavasti puhuneet sen puolesta. Kantin ja Schellingin antropologisessa järjestelmässä esiintyy kohtia, jotka koskettavat siihen oppiin. Nuorempi Helmont esittää *De Revolutione Animarum*-nimisessä teoksessaan kahdessasadassa väitöskysymyksessä kaikki ne todistukset, joilla voidaan puolustaa sielujen palaamista ihmisruumiisiin, juutalaisten käsityksen mukaan. Englantilaisista ajattelijoista puolustivat sitä suurella opillisuudella ja tarkkuudella Cambridgen platoonilaiset, erittäinkin Henry More, Cudworth ja Hume pitävät sen järjellisimpänä kuolemattomuusperiaatteena. Glanvilin *Lux Osientalis*-teoksessa omistetaan sille omituinen käsittely. Se hallitsi Fourierin ja Lerouxin ajatussuuntaa. André Pezzanin *The Plurality of the Souls' Lives*-nimisessä kirjassa laaditaan järjestelmä roomalaiskatolisen sovitusaatteen perusteella.[1]

Schopenhauerin teosten lukija tuntee sen muodon, joka jälleensyntymisopilla on hänen viisaustieteessään. Kun tuo suuri saksalainen oli itämaisen ajatustavan läpäisemä Upanishadien tutkimuksista, olisi ollut eriskummallista, jos ei tämä hindulaisen viisaustieteen kulmakivi olisi saanut sijaa hänen järjestelmässään. Ei Schopenhauer olekaan henkisyyteen ja salaperäisyyteen taipuisan Saksan kansan ainoa viisaustieteilijä, joka on omaksunut jälleensyntymisen luonnon välttämättömänä tulontekijänä. Fichten, Herderin ja Lessingin mielipiteet ovat varmaan oikeutetut saamaan jotakin tunnustusta ajatusmaailmassa, ja nämä miehet näkevät jälleensyntymisessä muulla tavalla ratkaisemattomien kysymysten sel-

---

[1] E. D. Walker, op. cit. ss. 65, 66.

vityksen. Totta on, ettei järjen maailma ole mielivaltaisen yksinvaltijaan valtio, ja ettei siinä kukaan voi persoonallisella määrääjäarvollaan pakottaa mielipiteitään kanssaihmisilleen. Kumminkin siinä mielipiteet pikemmin punnitaan kuin lasketaan. Merkityksellisemmät ja valistuneemmat länsimaiset ajattelijat voivatkin, vaikka he täällä ovat pienenä vähemmistönä, vaatia kunnioituksellista kuulemista kaikilta niiltä, joitten ymmärryskyky ei ole siinä määrässä nykyajan ennakkoluulojen kietoma, että he olisivat kykenemättömiä arvostelemaan niitten todistusten arvoa, todistusten, mitkä esitetään tukemaan totuutta, joka ei ole kuosissa.

On mieltä kiinnittävää saada huomata, ettei paljasta jälleensyntymisen aatetta länsimaissa — ainakaan valistuneen väestön keskuudessa — enää pidetä mielettömänä. Se on asteettain saamassa mahdollisen edellytyksen aseman, sen ansioita arvostellaan ja sen kykyä selvittää hämäräperäisiä ja näennäisesti selittämättömiä ilmiöitä punnitaan. Vaikka omasta puolestani pidänkin sen todistettuna tosiasiana, niin aion kuitenkin näillä lehdillä esittää sitä pikemmin mahdollisena edellytyksenä, joka enemmän kuin mikään muu katsantotapa valaisee ihmisen rakennetta, luonteisuutta, kehitystä ja lopputarkotusta. Eräs mestari on sanonut, että jälleensyntyminen ja syynseurauksellisuus ovat ne kaksi oppia, joita länsimaissa enimmin tarvitaan. Ei siis voi olla huonosti tehty, jos eräs, joka uskoo mestareihin, tavalliselle lukijalle pääpiirteellisesti esittää tämän sisäisen viisaustieteen ydinopin.

JÄLLEENSYNTYMISEN MERKITYS.

Alkakaamme ottamalla selvä käsitys jälleensyntymisen merkityksestä. Mitä sanan johtoon tulee, voisi mikä tahansa toistettu tulo fyysillseen eli ruumiilliseen verhomuotoon sisältyä siihen. Sana käsittää varmasti jonkin suhteellisesti pysyväisen olemassaolon, jonkin, joka tulee joihinkin suhteellisesti vaihteleviin muotoihin ja asuu niissä. Mutta sana ei sano mitään näitten suhteellisesti pysyväisten ja pysymättömien muotojen luonnosta, paitsi että pysymättömät muodot ovat „lihasta". Toinen sana, jota usein käytetään merkitsemässä samaa kuin jälleensyntyminen, on metempsykhoosis eli sielunvaellus, mikä tarkottaa saman asian toista puolta. Tässä jätetään asumus huomioon ottamatta ja paino pannaan sielun, suhteellisesti pysyväisen siirtymiselle. Jos yhdistämme molemmat samaa aatetta selvittävinä, saisimme psykheen eli „sielun" siirtymisen useampaan toistaan seuraavaan lihasta muodostuneeseen „ruumiiseen;" ja vaikka „sielu"-sana sen epäselvyyden ja jumaluusopillisen käytön perusteella on vakavaluontoisten vastaväitteitten esineenä, niin jääköön se hetkeksi paikalleen, koska se useimpien ihmisten tajunnassa edustaa olemusmuotoa, mikä kestää kauemmin kuin se fyysillinen tekele, johon se oli yhdistettynä maallisen elämän aikana.

Tässä yleisessä merkityksessä, erillään kaikesta ulko- tai sisäpuolisista opetuksista, ovat jälleensyntyminen ja metempsykhoosis sanoja, mitkä merkitsevät olemusperiaatetta, jonka mukaan näkyväisen aineen muodossa asuu eetterimäisempi pääperuste, mikä elää kauem-

min kuin sen fyysillinen kuori, ja mikä jälkimmäisen kuollessa joko heti tai jonkun väliajan kuluttua siirtyy elämään johonkin toiseen muotoon. Kentiesi ei tätä oppia ylevimmässä muodossaan ole koskaan esitetty selvemmin ja kauniimmin kuin Bhagavad Giitassa luettavassa, Krishnan Arjunalle pitämässä rohkaisupuheessa:

Nämä ruumistuneen Yhden ruumiit, sen, joka on ikuinen, hävittämätön ja rajaton, tunnetaan äärellisiksi... Se, joka pitää tätä tappajana, ja se, joka ajattelee, että hänet tapetaan, ne molemmat ovat tietämättömiä. Hän ei tapa eikä häntä tapeta. Hän ei ole syntynyt eikä kuole. Oltuaan ei hän enää koskaan lakkaa olemasta. Syntymättömänä, alituisena, ikuisena ja ikivanhana ei häntä tapeta, kun ruumis surmataan. Joka tietää hänet hävittämättömäksi, syntymättömäksi ja vähenemättömäksi, kuinka voi se ihminen tappaa, oi Paartha, tai joutua tapettavaksi? Kuten ihminen, heittäen pois kuluneet vaatteet, ottaa ylleen uudet, samaten suumiissa asuja, helttäen pois käytelyt ruumiit, siirtyy toisiin ruumiisiin, jotka ovat uudet. Aseet eivät halkase häntä eikä tuli polta häntä, eivät vedet upota häntä eikä tuuli kuivata häntä. Näkymätön on hän, polttamaton on hän, eikä häntä tosiaankaan voida upottaa eikä kuivaamalla lakastuttaa. Lakkaamattomaksi, kaikki läpäseväksi, kestäväiseksi, liikkumattomaksi, ikivanhaksi, ilmestymättömäksi, käsittämättömäksi, muuttumattomaksi häntä kutsutaan. Tuntien hänet siis sellaiseksi, sinun ei sopisi huolehtia.[1]

Sisäisessä viisaustieteessä esiintyvä jälleensyntymisen periaate siis väittää, että on olemassa elävä ja yksilöitynyt pääperuste, joka asuu ihmisen ruumiissa ja elähyttää sitä, ja joka ruumiin kuollessa menee toiseen ruumiiseen, pitemmän tai lyhyemmän väliajan kuluttua. Täten toisiaan seuraavat ruumiilliset elämät ovat lenkitettyinä toisiinsa kuten lankaan pujotetut helmet, langan ollessa elävä pääperuste, siinä olevien helmien taas eri ihmiselämät.

---

[1] Annie Besantin käännöksestä, Discourse II, 18—25.

MIKÄ ON SE, JOKA JÄLLEEN SYNTYY.

Tultuamme käsittämään, että jälleensyntyminen on elävän jonkun toistettu asuminen ihmisruumeissa, me luonnollisesti teemme kysymyksen: Mikä on tämä elävä joku, tämä kestävästi jälleen syntyvä pääperuste? Kun koko opetuksen käsittäminen riippuu tähän kysymykseen saatavan vastanksen perinpohjaisesta ymmärtämisestämme, niin aikaa ei ole hukattu viipyessämme vähän niissä asianhaaroissa, jotka aiheuttivat tämän elävän pääperusteen ensimäisen syntymisen ihmismuotoon ja ympäröitsivät sitä. Tehdäksemme tämän syntymisen perinpohjin tajuttavaksi, täytyy meidän seurata ihmisen kehityksen jälkiä.

Ne, jotka ovat lukeneet ensimäisen näistä käsikirjasista, muistavat, että monadi eli aatma-buddhi selitetään „kaiken kehityksen alkulähteeksi, kaiken alussa ilmeneväksi, pakottavaksi voimaksi.“ [1] Ne, joille tuo rakenteellinen nimi on outo, käsittävät mitä teosofit ymmärtävät tätlä aatteella, jos he tahtovat ajatella yleiselämää, kaiken olevaisen juurta, mikä asteettain omana ilmauksenaan kehittää ne eri muodot, jotka muodostavat maailmamme. Emme voi tässä lähteä tutkimaan maamme varhaisempien aikakaudellisten kehitystilojen historiaa. Se, toivon, tehtänee jossakin tämän kirjasarjan käsikirjasessa. Mutta tässä meidän täytyy tyytyä siihen, että saamme käsiimme nykyisen kehitysjakson alkuun vievän johtolangan, siihen aikaan, jolloin tulevan

---

[1] Sivu 63.

ihmisen aihe edellisen kehitystyön tuloksena oli ilmaantunut maapallollemme. H. P. Blavatsky on *Salaisen opin* toisessa osassa esittänyt kehityksen kulun seikkaperäisesti, ja siihen teokseen täytyy minun kehottaa kääntymään harrasta opiskelijaa, joka haluaa saada perinpohjaisia tietoja. Olkoon tarpeeksi, kun sanomme, että se fyysillinen muoto, josta ihminen oli tuleva, oli hitaasti ja asteettain kehittynyt, kahden suuren rodun käytyä täyden kehityksensä läpi, ja kolmannen rodun päästyä matkansa puolitiehen, ennen hun ihmiskunta oli saavuttanut fyysillistä eli eläimellistä luontoaan vastaavan täydellisyyden. Tämän luonnon, oikeudella kutsuttu eläimelliseksi, koska se sisältää kaiken sen, mikä ihmisellä on eläimen kanssa yhteistä — kiinteän ja fyysillisen ruumiin, sen eetterisen kaksoispuolen, sen himot, toivomukset ja halut — tämän luonnon olivat maalliset ja muut maailmankaikkeudelliset voimat miljoonien vuosien kuluessa rakentaneet. Sitä hautoi, ympäröitsi ja läpäsi se kaikkeuselämä, joka on „kehityksentakainen voima", se elämä, jota ihmiset kaikkina aikoina ovat kutsuneet jumalalliseksi.

Eräs salaisopillinen teos, josta on mainittu Salaisessa opissa [1], ja joka käsittelee tätä kehityskautta, mainitsee ne muodot — rakennusopillisesti kutsuttu „astraalisiksi kaksoispuoliksi" — jotka olivat kehittyneet ihmisten fyysillisiksi ruumiiksi, ja kertoo siitä ajankohdasta, johon olemme päässeet, täten:

Rupasta (muodosta) *oli tullut käyttöväline niitten monadien (seitsemännet ja kuudennet pääperusteet), jotka olivat päättänyt vaelluskiertokulkunsa edellisissä kalpoissa (ympäryksissä). Sitten niistä (astraalisista kaksoispuolista) tulivat ympäryksen ensimäisen ihmissuvun ihmiset. Mutta ne eivät olleet täydellisiä, ja olivat järkeä vailla.*

Tässä oli, voimme sanoa, kehittyvän elämänilmai-

---

[1] I Osa, 206, uusi painos.

sun kaksi napaa: eläin kaikkine mahdollisuuksineen alemmalla tasolla, mutta välttämättömästi tajuton, omaatuntoa vailla, harhaillen tarkotustaan tuntematta maan pinnalla, itsetiedottomasti pyrkien eteenpäin sen siinä asuvan sisäisen voiman ajamana, joka aina työnsi sitä eteenpäin, tämän jumalallisen voiman, joka puhtaassa eetterillisessä luonnossaan on liian ylevä voidakseen päästä itsetietoisuuteen alemmilla tasoilla, ja siitä syystä on kykenemätön tekemään siltaa sen kuilun yli, mikä ammotti sen ja eläimellisten aivojen välillä, joita se elähytti voimatta niitä valaista. Semmoinen oli se elimistö, josta oli tuleva ihminen, olento, jolla on ihmeellisiä mahdollisuuksia, soittokone, jonka kielet ovat valmiit soimaan. Missä oli se voima, joka tekisi mahdollisuuksista todellisuuden, missä se kosketus, joka herättäisi sävelen ja lähettäisi sen väreilyn avaruuteen?

Kun hetki oli lyönyt, tuli vastaus menttaaliselta eli maanasiselta tasolta. Samaan aikaan kun tämä ylempänä mainittu kaksinaiskehitys, monalinen ja fyysillinen oli ollut käymässä meidän pallolla, oli kolmas kehityssuunta, jonka päämääränä oli ihminen, alkanut olla kulussa korkeammassa piirissä. Tämä suunta koski järjen kehitystä, ja sen kehityksen esineinä olivat alemmat „järjen pojat" (maanasaputrat), itsetietoiset, järjelliset olennot, kuten heidän nimensäkin osottaa. Maanasaputroista puhutaan monella eri nimellä: valon herrat, dhyan khohanit, kumaarat, viisauden lohikäärmeet, aurinko-isät j. n. e., vertauskuvallisia ja runollisia nimiä, jotka opiskelijalle hänen jatkaessaan lukemistaan tulevat puoleensa vetäviksi ja tutuiksi, mutta jotka tuottavat paljon huolta ja sekaannusta alottelijalle, joka ei voi päästä selville, onko hän tekemisissä yhden vai useamman olentoluokan kanssa. Tosiasia on, että nimi käsittää monta arvoastetta. Mutta yksi asia, josta alottelijan on tarpeen päästä selville, on se, että määrättynä kehityskautena siirtyi ihmisiin, lihaantui ihmisissä määrättyjä itsetietoisia, järjellisiä olentoja, joilla oli järjen kehityksen pitkä men-

neisyys takanaan, ja jotka fyysillisestä ihmisestä löysivät vastaisen kehityksensä valmiin ja sille sovelijaan työkalun.

Näitten „järjen poikien“ tulo on runollisessa lausetavassa esitettynä Dzyanin kirjasta [1] otetuissa stanzoissa: *Viisauden pojat, yön pojat, valmiina jälleensyntymiseen, tulivat alas... Kolmannet (rotu) olivat valmiit. „Näissä me asumme“, sanoivat liekin herrat...* Kolmannesta rodusta tuli viisauden herrojen vaahan (käyttöväline).

Nämä viisauden herrat lihaantuivat opettajiksi, ja heistä tuli ihmisten jälleensyntyvien minäin isiä, kun taas itse alempiasteisista aurinko-isistä tuli johtavien rotujen jälleen syntyvät minät. Nämä ovat ihmisessä asuva järki eli paremmin järkiajatukset. maanas eli viides pääperuste, jota toisinaan selitetään ihmiselliseksi eli järjelliseksi sieluksi. Pidän parempana puhua jälleen syntyvästä minästä ihmisessä asuvana ajattelijana pikemmin kuin järkenä, sillä sana ajattelija viittaa yksilölliseen olentoon, kun järki-sana taas käsittää jotakin epäselvää suvullisuutta.

On huomiota ansaitsevaa ja merkitsevää, että sana *man* (englanninkielessä *ihminen* [2]), joka esiintyy niin monessa kielessä, johtuu tästä maanas-sanasta, sen juuresta, joka on *man,* ajatella. Skeat [3] mainitsee sanan englannissa, ruotsissa, tanskassa, saksassa, islannissa, gotinkielessä ja latinassa (*mas mansin* sijasta), johtaen sen sanskritin *man*-juuresta ja siitä syystä määritellen ihmisen „ajattelevaksi eläimeksi“. Milloin tahansa me siis sanomme man (ihminen), sanomme ajattelija ja joudumme taaksepäin siihen ajanjaksoon, jolloin ajattelijat „tulivat alas“, s. o. lihaantuivat fyysillisessä käyttövälineessä, joka oli rakennettu ottamaan heitä vastaan, ja

---

[1] Salainen oppi, II, 20, 21, uusi painos.
[2] Suom. muist.
[3] Etymological Dictionary, sana *man.*

ja jolloin järjettömästä eläimestä tuli ajatteleva olento maanasin vaikutuksesta, joka siirtyi siihen ja asui siinä. Silloin ihminen puettiin „nahhavaatteisiin“, kun hän oli langennut fyysilliseen aineeseen, jotta hän söisi „tiedon puusta“ ja hänestä tulisi „Jumala“.

Tämä ihminen on jumalallisen ja eläimellisen tilan välinen rengas. Näitä tiloja olemme katselleet olemuksellisesti toisiinsa kuuluvina ja kuitenkin toistensa lähemmästä yhteydestä erillään pidettyinä. Hän ojentaa toisen kätensä ylöspäin jumalallista monadia kohden, sitä henkeä päin, jonka jälkeläinen hän on, pyrkien ylöspäin, jotta hän voisi itseensä sulattaa tuon ylevämmän luonnon, jotta hänen järkensä tulisi henkiseksi ja hänen tietonsa muuttuisi viisaudeksi. Hän laskee toisen kätensä eläimelle, joka kantaa hänet voittamaan alempia alueita, että hän kasvattaisi ja masentaisi sen täyttämään hänen omia tarkotuksiaan ja tekisi sen korkeamman elämän ilmauksen täydelliseksi välineeksi. Pitkällinen on se tehtävä, joka on hänen edessään; se ei merkitse vähempää kuin eläimen kohottamista jumalalliseksi, aineen hienostamista hengeksi, johtamista ylöspäistä kaarta sitä elämää, joka on kulkenut alaspäisen läpi, ja jonka nyt täytyy kiivetä ylöspäin, kantaen mukanaan kaikki ne hedelmät, mitkä sillä on siltä pitkältä ajalta, jonka se on oliut maanpakolaisuudessa oikeasta kodistaan. Viimein hän jälleen yhdistää yhden ainoan olemuksen erotetut ilmennyspuolet, saattaakseen hengen itsetietoiseksi kaikilla tasoilla ja aineen sen täydelliseksi ilmaisijaksi. Semmoinen on hänen korkea tehtävänsä, jonka täyttämiseksi jälleensyntymisen tulee olla hänen työvälineenään.

Tämä ihminen siis on meidän todellinen ihmisellinen itse, ja me erehdymme, kun ajattelemme ruumistamme „minäksi“ ja arvostelemme tilapäistä „nahkapukuamme“ liian korkeaksi. Semmoinen menettely on samallaista kuin että ihminen pitäisi vaatetustaan omana itsenään ja itseään paljaana vaatteittensa lisäkkeenä. Sa-

moin kuin vaatteemme ovat meitä emmekä me niitä varten — niitten ollessa tarpeellisia ainoastaan ilmanalan, mukavuuden ja tavan vaatimuksesta — samaten ruumiimme ovat meille tarpeellisia ainoastaan meitä ympäröivien ehtojen tähden, ollen tarkotettuina meitä palveremaan eikä orjuuttamaan. Muutamat intiaanit eivät koskaan tahdo puhua ruumiillisista tarpeistaan ominaan. He sanovat: „Ruumiini on nälkä", ruumiini on väsynyt", eivätkä sano: „Minun on nälkä" tai „minä olen väsynyt". Vaikka tuo puheentapa meidän korvissa sointunee haaveelliselta, on se tosiasioihin nähden todellisempaa kuin se seikka, että pidämme itsemme samana kuin ruumiimme. Jos emme ajatuksessamme olisi tottuneet pitämään itseämme samana kuin se maja, jossa asumme, vaan samana kuin ihmisellinen itse, niin elämästä tulisi suurempi asia. Me harjaisimme pois surut samoin kuin harjaamme pölyn vantteistamme, ja tulisimme huomaamaan, ettei kaikkien meitä kohtaavien tapahtumien mitta ole se tuska tai nautinto, jota ne tuottavat ruumiillemme, vaan se edistys tai taantumus, jota ne tuottavat meissä asuvalle ihmiselle. Koska kaikki asfat ovat kokemusperäisiä, ja koska kaikista niistä voidaan saada opetusta, niin tulisi meidän poistaa surujen oka tutkimalla sitä viisautta, mikä piilee jokaisessa surussa samoin kuin kukan lehdet ovat kätkeytyneinä nupukkaan. Jälleensyntymisen valossa muuttuu elämän ilmennysmuoto, sillä elämästä tulee koulu, josta meissä asuva ikuinen ihminen hakee kehitystään, se ihminen, joka oli, on ja tulee olemaan, ja jonka aika ei koskaan lopu.

Pääsköön siis vasta-alkaja täysin selville siitä, että ajattelija on ihminen, yksilö, jälleen syntyvä minä, ja että tämä minä koettaa yhdistyä jumalalliseen monadiin, kasvattaessaan ja puhdistaessaan eläimellistä itseä, johon se on yhdistettynä maallisen elämän aikana. Yhdistettynä tuohon jumalalliseen monadiin, joka on kipinä kaikkeuden elämästä ja erottamaton siitä, tulee ajatteli-

jasta henkinen minä, jumalallinen ihminen.[1] Ajattelijaa kutsutaan toisinaan monadin käyttövälineeksi, ikäänkuin siksi eetteriverhoksl, jonka avulla monadi voi toimia kaikilla tasoilla. Tästä syystä kuulemme teosofisten kirjailijain usein sanovan, että ihmisessä oleva kolmenkertaisuus eli kolminaisuus syntyy jälleen. Tämä lausunto, vaikka se onkin epäselvä, voi kelvata, jos opiskelija muistaa, että monadi on kaikkiyhteinen eikä osittainen, ja että tietämättömyytemme eksyttää meidät erottautumaan veljistämme ja näkemään jonkun erotuksen sen valon välillä, joka on toisessa, ja sen valon, joka on toisessa.[2] Monadin ollessa kaikkiyhteinen eikä erilainen eri yksilöissä, voidaan tarkasti puhuen sanoa, että ainoastaan ajattelija syntyy jälleen, ja tätä yksilöllisenä olevaa ajattelijaa me nyt tarkastamme.

Tässä ajattelijassa asustavat kaikki ne voivat, jotka me luokitamme älyksi. Siinä ovat muisti, sisäinen näkeminen ja tahto. Se kerää kaikki kokemukset maallisista elämistä, joitten läpi se kulkee, ja kokoaa nämä tiedon lisääntyneet aarteet siinä itsessään sen oman jumalallisen alkemiian avulla muutettaviksi sellaiseksi kokemukseksi ja tiedoksi, joka on viisautta. Senkin lyhyen ajan kuluessa, minkä maallinen elämämme kestää, erotamme me hankkimamme tiedon ja sen viisauden, jonka me — valitettavasti liian harvoin — eritämme tästä tiedosta. Viisaus on elämänkokemuksen hedelmä, vanhaa ruunaava omaisuus. Paljoa täydellisemmässä ja runsassisällyksisessä merkityksessä on viisaus monen maallisen elämän hedelmä, elämäin, joissa on saatu tietoa, kerätty kokemusta, ja joissa kärsivällisyys on teh-

[1] *The Seven Principles of Man*, kirj. Annie Besant, siv. 60.

[2] Sam., s. 68. Kolmen korkeamman pääperusteen keskinäinen suhde on selvästi selitettynä tässä kirjasessa, joka alkuperäisenä ilmestyi *Luciferissa* kirjotelmasarjana, ja josta edellytetään, että nyt käsillä olevan kirjasen lukijat ovat sitä tutkineet.

nyt täydellisen työnsä, joten jumalallinen ihminen lopulta on vuosisataisen kehityksen loistava tuote. Ajattelijassa on siis meidän kokemusvarasto, niitetty kaikkina menneinä elämänaikoina, satona korjattu monen jälleensyntymän kautta, perintö, jonka omistukseen jokainen varmasti tulee, kun hän oppii vapautumaan aistimusten orjuudesta, poistumaan maallisen elämän myrskyistä ja taisteluista siihen puhtaampaan seutuun, sille korkeammalle tasolle, jolla todellinen itsemme asustaa.

MIKÄ ON SE, JOKA EI SYNNY JÄLLEEN.

Edellisessä osassa olemme nähneet, että ihmisen ulkopuolinen muoto, hänen fyysillinen luontonsa rakennettiin hitaasti kahden ja puolen ihmisrodun aikana, kunnes se oli valmis ottamaan vastaan „järjen pohjan“. Tämä on se luonto, jota olemme kutsuneet eläimelliseksi, ja se on koottu neljästä eri osasta eli „pääperusteesta“, jotka ovat: 1) ruumis; 2) eetterinen kaksoispuoli; 3) elinvoima; 4) himoluonto, vietit, halut ja pyyteet. Tämä on ihan todella eläinihminen, eroten sukulaisistaan, mitkä ovat puhtaasti eläimellisiä, sen vaikutuksen avulla, minkä siihen tekee ajattelija, joka on tullut sitä kasvattamaan ja jalostamaan. Otettakoon pois ajattelija, kuten on synnynnäisen tyhmyrin laita, ja jälelle jää paljas eläin, vaikka sillä on ihmisen muoto.

Eläinihmiseen yhdistetty ja sille tietoja antava ajattelija ilmottaa tälle alemmalle luonnolle omista kyvyistään semmoista, mitä tuo eläinihminen kykenee ilmaisemaan, ja nämä kyvyt, jotka työskentelevät ihmisaivoissa ja niitten välityksellä, käsitämme me aivojärjeksi eli alemmaksi järjeksi. Länsimaissa katsotaan tämän aivojärjen kehityksen tavallisen puheen mukaan tekevän sen erotuksen, joka on eläimen ja ihmisolennon välillä. Sen, mitä teosofi katsoo ainoastaan alemmaksi eli aivojärjeksi, pitävät tavalliset länsimaalaiset itse järkenä, ja tästä seikasta syntyy paljo sekaannusta, kun teosofit ja ei-teosofit vaihtavat keskenään mielipiteitä. Me sanomme, että ajattelija, koettaessaan saavuttaa eläinihmisen ja vaikuttaessaan siihen, lähettää säteen, joka vaikuttaa aivoihin

ja aivoissa, ja että aivojen välityksellä ilmenee niin paljo sielunvoimia kuin aivot rakenteeseensa ja muihin fyysillisiin ominaisuuksiinsa nähden kykenevät muuntamaan. Tämä säde panee aivojen hermopesäkkeitten pienet aineosat väreilemään samoin kuin valonsäde panee verkkokalvon hermopesäkkeet liikkeeseen, ja aiheuttaa siten itsetietoisuuden fyysillisellä tasolla. Järki, arvostelukyky, muisti, tahto, mieltäminen — ilmennen, kuten me nämä ominaisuudet tunnemme, silloin kun aivot ovat täydessä toiminnassaan — aiheutuvat kaikki ajattelljan lähettämästä säteestä, ollen niitten aineellisten ehtojen muovaamat, joitten alaisena säteen täytyy työskennellä. Näihin ehtoihin kuuluvat terveet hermopesäkkeet, kunkin hermopesäkeryhmän asianmukainen kehitys, täysi määrä vertä, joka sisältää ravitsevia aineita, mitkä pesäkkeet voivat sulattaa, ja joka kulettaa happea, mitä sen käyttövälineet helposti erittävät. Jos näitä ehtoja tai joku niistä puuttuu, niin aivot eivät voi toimia, eikä ajatustyö voi tapahtua semmoisten aivojen välityksellä enempää kuin säveltä voidaan saada uruista, joitten palkeet ovat särkyneet. Aivot eivät tuota ajatusta enempää kuin urut säveltä. Kummassakin tapauksessa on olemassa toimija, joka työskentelee välinettä käyttäen.

On ehdottomasti tarpeellista, että tutkija selvästi käsittää tämän erotuksen, mikä on ajattelijan ja eläinihmisen välillä, jonka aivoihin ajattelija vaikuttaa, sillä kaikellainen epäselvyys näitten kahden välillä tekee jälleensyntymisopin käsittämättömäksi. Kun näet ajattelija syntyy jälleen, niin *eläinihminen ei synny.*

Tässä todella on se vaikeus, joka johtaa niin moneen muuhun vaikeuteen. Eläinihminen syntyy, ja todellinen ihminen liittyy siihen. Eläinihmisen aivoilla todellinen ihminen työskentelee syntymä syntymältä ja pysyy yhtenä. Se opettaa vuoroin eläinihmisiä Sashital Deviä, Caius Glabriota, Johanna Wirtheriä, William Johnsonia — sanokaamme — ja niittää jokaisesta kokemusta, kerää jokaisen avulla tietoa, ottaa jokaisesta tar-

vitsemaansa raaka-ainetta ja kutoo sen omaan ikuiseen olemukseensa. Eläinihminen voittaa itselleen kuolemattomuuden yhdistymällä todelliseen minään. Sashital Dev ei synny jälleen Caius Glabriona ja sittemmin Johanna Wirtherinä, puhjeten kukkaan William Johnsonina yhdeksännentoista vuosisadan Englannissa, vaan ikuinen „järjen poika" asuu vuorottain näissä kussakin, keräten jokaisesta näistä niissä olevaa uutta kokemusta ja tuoretta tietoa. Tämä jälleen syntyvä minä yksinään voi silmäillä taaksepäin jälleensyntymisten riviä, muistaen jokaisen kehdosta hautaan tehdyn vaelluksen historian, koko näytelmän ollessa sen edessä kappale kappaleelta, vuosisata vuosisadalta. Mitä kuvaannollisiin näyttelijöihini tulee, ei William Johnson yhdeksännellätotsta vuosisadalla voi katsoa taaksepäin eikä muistaa *omia* jälleensyntymiään, sillä *hän* ei ole koskaan ennen syntynyt, eivätkä *hänen* silmänsä ole nähneet aikaisempien päivien valoa. Mutta William Johnsonin synnynnäinen luonteenominaisuus, se luonne, joka hänellä oli maailmaan tullessaan, oli se luonteenominaisuus, jonka olivat valmistaneet ja muovanneet Johanna Wirther Saksassa, Caius Glabrio Roomassa, Sashital Dev Hindustanissa sekä moni muu hänen maallinen edeltäjänsä monessa ja monellaisissa valistusoloissa. Hän lisää jokapäiväisellä elämällään uusia kosketuksia tähän aikojen työhön, joten se lähtee hänen käsistään erilaisena kuin se oli, ala-arvoisempana tai jalompana, hänen elämän näyttämöllä toimivan perillisensä ja seuraajansa käsiin, joka täten, ihan todellisessa — mutta ei ulkonaisessa — merkityksessä on hän itse.

Täten se kysymys, joka niin luonnollisesti nousee, ja joka niin usein tekdään, kysymys, „miksi minä en muista menneitä elämiäni", todellisuudessa perustuu väärään käsitykseen jälleensyntymisen periaatteesta. „Minä", todellinen „minä" muistaa, mutta eläinihminen, joka ei vielä ole täydessä vuorovaikutuksellisessa oman minänsä yhteydessä, ei voi muistaa menneisyyttä, jossa

hänellä persoonallisesti ei ollut mitään osaa. Aivomuisti voi sisältää tiedot ainoastaan niistä tapahtumista, joissa aivot ovat tulleet kysymykseen. Nykyisen William Johnsonin aivot eivät ole Johanna Wirtherin, eivät Caius Glabrion eivätkä Sashital Devin aivot. William Johnson voi muistaa ne menneet elämät, jotka ovat hänen elämäänsä yhdistetyt, ainoastaan siten, että hänen aivonsa kykenevät väreilemään vastaukseksi niihin hienoihin herkkiin väreilyihin, jotka lähettää se säde, mikä on hänen muuttuvaisen persoonallisen itsensä ja hänen ikuisen itsensä välinen silta. Voidakseen kyetä tähän täytyy hänen läheisesti yhtyä tuohon todelliseen itseen ja elää siinä itsetietoisuudessa, ettei *hän* ole William Johnson vaan tuo „järjen poika", ja että William Johnson on ainoastaan tilapäinen huone, jossa kän asuu omia tarkotuksiaan varten. Sen sijaan että hän elää aivoitsetietoisuudessa täytyy hänen elää korkeammassa itsetietoisuudessa. Sen sijaan että hän ajattelee todellista itseään ulkopuolella olevaksi, jonkinmoiseksi ulkonaiseksi, ja muuttuvaista William Johnsonia „minäksi", täytyy hänen pitää itsensä ajattelijana ja katsoa Willian Johnsonia ulkopuoliseksi elimistöksi, joka on hyödyllinen aineellisella tasolla työskentelyyn, ja saada opetusta ja kasvatusta, joka vastaa toimintakyvyn korkeinta astetta, toimintakyvyn, johon kuuluu William Johnsonin aivojen sukkela kyky vastata niitten oikealle omistajalle.

Kun tämä lihasta tehdyn ihmisen vaikeasti tapahtuva avaaminen korkeammilta tasoilta tuleville vaikutuksille asteettain tapahtuu, ja kun todellinen itse lisääntyvässä määrässä kykenee vaikuttamaan ruumiilliseen asuntoonsa, niin menneitten syntymäin pilkahduksia vilahtaa alemmassa itsetietoisuudessa, ja nämä tulevat vähemmän vilahdusten ja enemmän pysyväisten näkyjen kaltaisiksi, kunnes menneisyyden viimein tunnustaa „minun menneisyydekseni" se jatkuvainen muistin lanka, joka antaa yksilöllisyyden tunteen. Silloin nykyinen lihassaolo tunnustetaan paljaaksi viimeiseksi vaatetukseksi, johon itse

on pukeutunut, eikä sitä millään tavalla pidetä tuona itsenä enempää kuin ihminen pitää itsensä osana pukua, jonka hän panee ylleen. Ihminen ei pidä pukuaan itsensä osana, koska hän itsetietoisesti kykenee riisumaan sen yltään ja näkemään sen itsestään erotettuna. Kun todellinen ihminen tekee näin ruumiilleen, itsetietoisesti tällä tasolla, niin varmuus tulee täydelliseksi.

Puku siis — „nahkapuku", eetterinen kaksoispuoli, elinvoima ja himoluonto — ei synny jälleen, vaan sen alkuaineet hajautuvat ja palaavat niihin, joihin ne alemmissa maailmoissa kuuluvat. Kaikki se, mikä William Johnsonissa oli parasta, siirtyy minän kanssa onnellisen levon aikakauteen, kunnes se sysäys, joka saattoi sen pois maallisesta elämästä, on menettänyt voimansa, ja se tnlee takaisin maahan.

JÄLLEENSYNTYMISEN TAPAHTUMINEN.

Saatuamme nyt selvän käsityksen jälleen syntyvästä minästä eli ajattelijasta ja siitä erotuksesta, joka sillä ja muuttuvaisella eläinihmisellä on, täytyy, tutkijan ryhtyä ottamaan selvää siitä, miten jälleensyntyminen tapahtuu.

Jälleensyntymisen tapahtumistapa selviää parhaiten, kun tarkastetaan sitä tasoa, johon ajattelija kuuluu, ja sitä voimaa, jolla se työskentelee. Ajattelija on se, mitä kutsutaan ihmisen viidenneksi pääperusteeksi, ja tämä viides pääperuste pienoismaailmassa ihmisessä vastaa ihmisen ulkopuolella olevan suurmaailman, maailmankaikkeuden viidettä tasoa. Nämä tasot ovat sisäisen viisaustieteen mukaan alkuperäisen aineolemuksen erilaistumia, ja itsetietoisuus työskentelee jokaisella tasolla kunkin tason ehtojen alaisena, olkoot ne ehdot minkälaisia tahansa. *Aineolemus* on sana, jota käytetään merkitsemään olemustilaa semmoisena kuin se esiintyy varhaisimmassa havaintoperäisessä muodossaan, mikä on Ainoan aikakaudellisen ilmennysmuoden ilmaisu, tulevan maailman ensimäinen aihe kaikkien ilmenneitten olemusten hämärinä alkuaikoina. Tässä aineolemuksessa piilee kaiken — mitä puhtaimman eetterillisen hengen, mitä kiinteimmän aineen — kehitysmahdollisuus. Kuten W. Crookes kemiassa edellyttää protylin eli ensimäisen aineolemuksen, josta atomit on rakennettu, atomeista molekyylit, molekyyleistä yhdistetyt aineet ja niin edelleen alituisesti lisääntyvässä yhdysperäisyydessä, samaten sisäinen viisaustiede edellyttää ensimäisen aineolemuksen, josta on kehittynyt maailma, mikä harvimmallaan on henki, tarmo

ja voima sekä kiinteimmällään jähmeä aine, kaikkien maailmojen jokaisen vaihtelevan muodon ollessa tätä aineolemusta, yhdistyneinä höllemmiksi tai kiinteämmiksi ainejoukoiksi, enemmän tai vähemmän voiman elähyttäminä. Taso merkitsee ainoastaan itsetietoisuustilaa, jossa tämä henkiaine vaihtelee määrättyjen rajojen sisäpuolella ja toimii määrättyjen „lakien“ alaisena. Siten fyysillinen taso merkitsee meidän nähtävää, kuultavaa, kosketettavaa, haistettavaa ja maistettavaa maailmaa, jossa me joudumme koskettamaan henkiainetta — tiede kutsuu sitä voimaksi *ja* aineeksi, ikäänkuin ne eroaisivat toisistaan — aistimilla, olkoon se sitten kiinteää, juoksevaa, kaasua j. n. e. Niin on edelleen muitten tasojen laita, joista kukin voidaan erottaa toisesta sen henkiaineen luonteen avulla. Kaikilla näillä tasoilla näyttäytyy itsetietoisuus, työskennellen tason henkiaineessa. Eräs toinen tosiasia on lisättävä tähän järeäpiirteiseen ja ahdastilaiseen määritykseen, se nimittäin, etteivät nämä tasot, kuten on sanottu, ole sipulin kerrosten tavalla toistensa sisällä, vaan että ne, samoin kuin ruumiissamme oleva ilma ja eetteri läpäsevät toisensa.

On seitsemän näitä vastaavaa pääperustetta, jotka verrannollisesti suhteutuvat näihin maailman seitsemään tasoon.

Tämä ihmisen viides pääperuste vastaa nyt maailmanjärjestön viidettä tasoa, mahatia, kaikkeudellista tajuntaa, jumalallista aatteisuutta, josta suorastaan lähtee se muodostava, johtava ja ohjaava voima, mikä on kaikkien niitten erilaistumien olemusperusteena, niitten, joita me kutsumme voimiksi fyysillisellä tasolla. (Tätä tasoa on usein kutsuttu kolmanneksi, koska se aatmasta lähtien, kun tätä pidetään ensimäisenä, on kolmas. On yhdentekevää, minkä luvun mukaan sitä nimitetään, jos tutkija vaan ymmärtää, missä suhteessa se on muihin.) Koko muotomaailma, olkoon muoto hienoaineinen tai kiinteä, on kehittynyt tästä kaikkeudellisen tajunnan voimasta ja sen avulla, joka kohoaa ja hajottaa atomit, yh-

distää ne muodoiksi ja eristää ne jälleen, kasaa ja purkaa, rakentaa ja hävittää, vetää luokseen ja työntää pois. Yhden voiman näkee viisaustieteilijän silmä, monta voimaa esiintyy tieteilijän havainnolle. Se on todellakin yksi olemukseltaan ja moninainen ilmennyksissään. Täten viidenneltä tasolta tulevat kaikki muotojen luomukset, käyttäessämme „luomista“ merkitsemään ennen olleen raaka-aineen muodostamista, sen muovaamista uusiin muotoihin. Tämä ajatusvoima on sisäisessä viisaustieteessä muodon ainoa lähde. H. P. Blavatsky kutsuu sitä

ajatuksen salaperäiseksi voimaksi, joka tekee ajatuksen kykeneväksi aiheuttamaan ulkonaisia, havaittavia, ilmiöperäisiä tuloksia ajatuksessa itsessään piilevän tarmon avulla.[1]

Ihmisen viidennessä pääperusteessa on asianlaita sama kuin rakennemaailman viidennellä tasolla. Ajattelijassa on se voima, jolla kaikki oliot on tehty, ja tästä ajatuksen luovasta voimasta löydämme jälleensyntymistavan salaisuuden.

Ne, jotka haluavat itselleen todistaa, että ajatus synnyttää kuvia, „ajatusmuotoja“ — joten „ajatus on olio“ mitä kirjaimellisimmassa merkityksessä — voivat löytää hakemiaan todistuksia niistä tiedoista, joita saadaan nykyään niin laajalle levinneistä niin kutsutuista hypnottisista kokeista. Aatteen ajatusmuoto voidaan panna valkoiselle paperille ja voi siinä näkyä hypnotiseeratulle henkilölle, tai se voidaan tehdä niin kohteelliseksi, että hypnotiseerattu henkilö näkee ja tuntee sen aivan kuin se olisi todellinen fyysillinen esine. Vielä saattaa „meediumi“ (keskiö) nähdä „henkenä“ ihmisolennon ajatuksen, joka on saapuvilla olevan henkilön tajunnassa. Tämä ajatus kuvastuu siihen magneettiseen ilmakehään, joka ympäröi häntä. Selvänäköinen voi joko horrostilassa tai hereillään tuntea ja antaa selityksen kuvasta, jonka saapuvilla oleva henkilö mielivaltaisesti on muodostanut.

---

[1] *Seeret Doctrine,* I, 312, uusi pain.

Yhtään sanaa ei lausuta, vaan tahtoa käytetään muodostamaan kuva selvästi ajatuksessa.

Kaikki ne henkilöt, jotka „näkevät“ paljon, ovat jossakin määrässä kaukonäköisiä ja voivat persoonallisella kokeilulla koetella tätä kykyä muovata hienompaa ainetta tahdon avulla.

Vähemmän hienoa astraalista ainetta taas voidaan tällä tavalla muovata, kuten H. P. Blavatsky Eddyn maatalolla muovasi keskiön ulonneen astraalikuvan hänelle itselleen tunnettujen ja muille tuntemattomien henkilöjen näköiseksi. Eikä tätä asiaa voi pitää outonakaan, kun muistamme, miten ajatustavat muovaavat sitä kiinteää ainettakin, josta fyysilliset ruumiimme on koottukunnes vanhojen luonne on leimautunut heidän kasvoihinsa. Heidän kauneutensa ei ole muodossa eikä verevyyden värissä vaan kasvojen ilmeessä, joka on sisäiselle itselle muovattu naamari. Jokainen tottumusperäi' nen ajatussuunta, työskennelköön ajatus paheessa tai hyveessä, jättää jälkensä fyysillisiin kasvoihin, eikä meillä tarvitse olla kaukonäköisiä silmiä tutkiaksemme henkilöä ympäröivää magneettista ilmakehää, jotta voisimme sanoa, onko mielenlaatu jalo vai itsekkäästi tavottelijas, luottamuksellinen vai epäileväinen, rakastavainen vai vihaavainen. Tämä tosiasia on niin yleinen, ettei se tee meihin mitään vaikutusta, ja kuitenkin on sillä kyllin suuri merkitys. Jos näet ajatuksen voimat kykenevät täten muovaamaan ruumiin kiinteätä' ainetta, niin mitä uskomatonta tai edes outoa on siinä aatteessa, että aineen hienommat muodot olisivat yhtä joustavia ja tottelevaisina ottaisivat ne muodostumat, joihin kuolemattoman taiteilijan, ajattelevan ihmisen taitavat sormet ne muovaavat?

Tässä tehty edellytys on siis se, että maanas synnynnäiseltä luonteeltaan on muotoa synnyttävä voima, ja että toisiaan seuraavat tapahtumat ulkonaisen esineen ilmetessä ovat seuraavat: Maanas esittää ajatuksen, ja tämä ajatus ottaa muodon maanasisella eli järjen tasolla. Se siirtyy kaama-maanasielle tasolle, tullen siellä kiinteäm-

mäksi. Sieltä siirtyy se astraaliselle tasolle, jossa se vielä enemmän tiivistyen tulee näkyväksi tarkkanäköiselle silmälle. Jos harjaantunut tahto sitä itsetietoisesti johtaa, voi se tuota pikaa siirtyä fyysilliselle tasolle ja siellä pukeutua fyysilliseen aineeseen, tullen siten näkyväksi tavallisille silmille, kun se taas säännöllisissä oloissa pysyy astraalitasolla muotoaiheena ja ottaa kohteelliseen elämään kuuluvan muodon silloin kun sattuu asianhaaroja, jotka vetävät sen sinnepäin. Eräs mestari on kirjottanut adeptista, joka kykenee

kutsumaan näkyväiseen maailmaan ja aineellistuttamaan ne muodot, jotka hänen mielikuvituksensa on rakentanut näkymättömän maailman toimettomuustilassa olevasta kaikkeusmaailmallisesta aineesta. Adepti ei luo mitään uutta vaan ainoastaan käyttää ja käsittelee raaka-aineita, joita luonnolla hänen ympärillään on varastossa, ja ainetta, joka ikuisuuksien kuluessa on käynyt kaikkien muotojen läpi. Hänen tarvitsee vaan valita se, mitä hän tahtoo, ja kutsua se uudestaan kohdeperäiseen olemustilaan.[1]

Viittaus fyysillisen tason hyvin tunnettuihin tosiasioihin voinee auttaa lukijaa käsittämään, kuinka näkymättömästä täten voi tulla näkyväistä. Olen sanonut, miten muoto asteettain kiinteytyy, kun se kulkee maanasisesta kaama-maananiseen maailmaan, viimeksi mainitusta astraaliseen ja astraalisesta fyysilliseen. Ajatellaan lasiputkea, joka näennäisesti on tyhjä mutta todellisuudessa täytettynä näkymättömillä kaasuilla vedyllä ja hapella. Kipinä yhdistää nämä molemmat, ja putkessa on „vettä", mutta kaasutilassa. Putki jäähdytetään, ja kostea höyry tulee vähitellen näkyviin. Sitten höyry kiinteytyy lasin seinämillä vesipisaroiksi. Sen jälkeen vesi jäätyy ja siitä tulee jähmeitten jäähiteitten muodostama hyydelmä. Samoin tapahtuu, kun maanasinen kipinä leimahtaa; se yhdistää hienon aineen ajatusmuotoon. Tämä

---

[1] *The Occult Werld,* 5:s pain., s. 88.

jähmetyttää sen kaama-maanasiseen muotoon — meidän yhtäläisyyskuva on kostea höyry — tämä astraaliseen — meidän yhtäläisyyskuva on vesi — ja niin fyysilliseen, jonka vastakuvana on jää. Sisäisen viisausopin tutkija tietää, että luonnon kehityksessä kaikki tapahtuu asianmukaisessa järjestyksessä, ja hän tottuu fyysillisen tason aineen alajaoituksissa näkemään yhtäläisyyskuvia „näkymättömän“ maailman eri tasojen ainetiloihin katsoen. Mutta ei-teosofeille on selvitys sivumennen tarkotettu antamaan nähtävän fyysillisen kuvan jähmettymisen kulusta, näyttäen kuinka näkymätön voi kiinteytyä näkyväiseksi.

Tämä kevyemmän aineen karkeammaksi kiinteytymisen kulku on todella kokemuksemme tavallisimpia tosiasioita. Kasvimaailma kasvaa imemällä kaasu- ja ilmakehästä ja muuttamalla niitten sisältämät ainekset kiinteiksi ja juokseviksi aineiksi. Elinvoiman toiminta näyttäytyy tässä alituisessa näkyväisten muotojen rakentamisessa näkymättömistä. Olkoon mainittu ajatuskulku tosi tai ei, ei siinä kumminkaan ole mitään oleellisesti mahdotonta tai edes merkillistä. Sen todenperäisyys on todistettavissa oleva asia, ja niitten todistus, niitten, jotka voivat nähdä ajatusmuotoja eri tasoilla, merkitsee varmasti enemmän kuin niitten, jotka eivät niitä voi nähdä. Sadan sokean ihmisen sana, ihmisten, jotka kieltävät jonkun näkyväisen esineen olemassaolon, merkitsee vähemmän kuin yhden ihmisen sana, ihmisen, joka näkee, ja joka todistaa näkevänsä esineen. Tässä asiassa teosofi voi tyytyä odottamaan, tietäen, etteivät tosiasiat muutu kieltämisten tähden, ja että maailma asteettain tulee tietämään ajatusmuotojen olemisen, kuten se jo on tullut — samallaisen pilkkaamisajanjakson kuluttua — tietämään muutamien tosiasiain olemassaolon, tosiasiain, joita Mesmer viime vuosisadan lopulla väitti olevan.

On siis huomattu, että tapahtumat saavat alkunsa maanasisella tai kaama-maanasisella tasolla aatteina, himon tai tunteellisuuden j. n. e. ajatuksina. Ne ottavat

sitten astraalisen muodon ja ilmenevät viimein kohdeperäisesti fyysillisellä tasolla toimina tai tapahtumina, joten viimeksi mainitut ovat edeltäpäin löytyvien henkisten syitten vaikutelmia. Nyt on ruumis semmoinen vaikutelma sisäisen viisausopin mukaan, ja se on valettu eetteriseen kaksoispuoleen, sanamuoto, joka nykyään lienee lukijoilleni tarpeeksi tunnettu. Täytyy selvästi ymmärtää eetterisen aineen käsite, aineen, joka muodostaa ikäänkuin valimen, johon kiinteämpi aine voidaan rakentaa. Jos jälleensyntymisen tapaa ensinkään on ymmärrettävä, täytyy hetkeksi hyväksyä se käsitys, että kiinteä ruumis on tulos kiinteäin ainehiukkasten rakentamisesta edeltäpäin löytyvään eetteriseen valimeen.

Palatkaamme nyt ajattelijaa koskevaan aatteeseen, ajattelijaa, joka luo muotoja, ja joka ainakin tavallisessa ihmisessä työskentelee alemman maanasin eli kaamamaanasin avulla, koska emme vielä aikoihin voi toivoa tapaavamme montakaan jälkeä puhtaasti maanasisesta toiminnasta. Jokapäiväisessä elämässämme me ajattelemme ja luomme täten ajatusmuotoja.

Ihminen kansottaa lakkaamatta avaruudessa kulkuaan omalla maailmallansa, joka on täynnä hänen mielikuvitustensa, toivomustensa, innostumiensa ja himojensa luomia jälkeläisiä.[1]

(Tämän asiain tilan muihin tekemän vaikutuksen merkitys kuuluu karman alaan, josta tehdään tuonnempana selvää.) Nämä ajatusmuodot pysyvät hänen magneettisessa ilmakehässään, ja niitten kasvava lukumäärä vaikuttaa aikaa voittaen häneen yhä lisääntyvällä voimalla. Ajatusten ja ajatuslajien toistaminen lisää päivä päivältä niitten kiinteyttä kasaavalla tarmolla, kunnes määrätynlaatuiset ajatusmuodot niin hallitsevat hänen sieluelämänsä, että ihminen pikemmin vastaa näihin kuin ratkasee uudelleen, ja se mitä me kutsumme tavaksi, joka on tämän varastoon kootun voiman ulkopuolista heijas-

---

[1] Eräs mestari *The Occult Werd*-teoksessa, s. 90.

tusta, on päässyt voimaan. Täten syntyy „luonteenominaisuus“. Jos läheisesti tunnemme jonkun, jolla on kypsynyt luonteenominaisuus, voimme jollakin varmuudella edeltäpäin päättää, miten hän määrättyjen asianhaarojen vallitessa toimii.

Kun kuolemanhetki tulee, vapautuvat hienoaineisemmat ruumiit fyysillisestä, eetterisen kaksoispuolen hävitessä vähitellen kiinteän ruumiin ohella. Ajatusruumis, joka aiheutuu menneestä elämästä, kestää melkoisen ajan ja on useampien, kokemuksia koskevien yhdistymisvaiheitten alaisena, jolloin eriävät ajatukset sulaavat toisiinsa, häviää vuorostaan, antaen saamansa tulokset syyruumiille. Kun jälleensyntymisen aika lähestyy, rakentaa syyruumis eli jälleen syntyvä minä uuden äly- ja astraaliruumiin, kun „karman herrat“ hankkivat kehitettävälle karmalle soveltuvan valimen, ja tämän jälkeen rakennetaan eetterinen kaksoispuoli. Koska aivot samoin kuin muukin kiinteä ruumis rakennetaan tähän eetteriseen kaksoispuoleen, ovat nämä aivot yhdenmukaisuudeltaan silloin lihaantuvan ihmisolennon sielullisten tapojen ja ominaisuuksien vaikka epätäydellinenkin fyysillinen ilmaisu, niitten kykyjen harjotuksen sopiva fyysillinen käyttöväline, kykyjen, jotka hänen kokemuksensa nyt tekee hänelle mahdolliseksi ilmaista fyysillisellä tasolla.

Ottakaamme esimerkiksi jonkun ajatuslaadun paheellinen ja hyveellinen harjotustapaus, sanoaksemme ajatusta luonteeltaan itsekkääksi ja epäitsekkääksi. Henkilö synnyttää lakkaamatta itsekkäisyyden ajatusmuotoja, haluaa itselleen, toivoo itselleen, suunnittelee itseään varten. Keräytyen hänen ympärilleen vaikuttavat nämä muodot yhä uudestaan takaisin häneen, ja hän on muuttumassa häikäilemättömäksi itsensä palveluksessa, ollen välittämättä muitten oikeutetuista vaatimuksista ja pyrkien ainoastaan omien tarkotustensa perille. Hän kuolee, ja hänen luonteellisuutensa on kovettunut itsekääksi laadultaan. Tämä säilyy ja saa aikanaan eetterisen muodon seuraavan kiinteän ruumiin valimeksi. Vedettynä saman-

laatuista perhettä, s. o. vanhempia kohden, jotka fyysillisesti kykenevät tuottamaan samanluontoisia aineksia, rakennetaan kiinteä ruumis tähän valimeen, ja aivot saavat sen luonteen, mikä fyysillisesti soveltuu ilmaisemaan itsehyvityksen eläimellisiä taipumuksia. Aivoissa on vastaava, yhteishyveitten ilmaisuun tarvittavan perusteen puute. Äärimmäisessä tapauksessa, jolloin itsekkäisyys koko yhden ruumiselämän aikana on pysyvää ja häikäilemätöntä laadultaan, huomaamme syyn, joka aiheuttaa laadultaan „rikokselliset aivot“ seuraavaa ruumiselämää varten, ja lapsi tulee maailmaan varustettuna tällä surkeanlaatuisella soittokoneella, josta kuolematon ajattelija tuskin voi saada kuuluville ainoatakaan puhdasta ja vienoa säveltä, vaikka hän kykynsä mukaan yrittää. Koko tämän henkilön elinaikana pysyy hänessä lihaantuneen maanasin säde himmeänä ja taittuneena, vaivalla koettaen tunkeutua himon pilvien läpi. Kaikista vastustavista asianhaaroista huolimatta tuo loistavasti säteilevä ominaisuus toisinaan valaisee ja muuttaa johonkin määrään fyysillisen käyttövälineensä. Tuskaa tuntien ja ponnistuksista kärsien alempi luonto silloin tällöin masentuu, ja vaivalloisesti astutaan yksi tai kaksi edistysaskelta, miten hitaasti astuminen tapahtuukin. Mutta koko elinaikana hallitsee menneisyys nykyisyyttä, ja värisevien huulten täytyy tyhjentää viimeiseen tippaan se malja, joka unholaan joutuneina päivinä on täytetty.

Toisessa edellytetyssä tapauksessa synnyttää henkilö lakkaamatta epäitsekkäisyyden ajatusmuotoja, muitten auttamista tarkottavia haluja, rakkautta uhkuvia suunnitelmia muitten menestykseksi ja vakavia, muitten hyvään tähtääviä toivomuksia. Nämä ajatusmuodot keräytyvät hänen ympärilleen ja vaikuttavat takaisin häneen, ja hän on tulemassa tottumuksenomaisesti epäitsekkääksi, asettaen tapaansa seuraten muitten menestyksen omansa edelle. Kun hän sitten kuolee, on hänen luonteenominaisuutensa tullut sisäisesti epäitsekkääksi. Kun hän tulee takaisin maan elämään, niin hänen mallimuotonsa,

mikä edustaa hänen edellisiä luonteenominaisuuksiaan, vetäytyy perheeseen, joka on sovelijas hankkimaan puhtaita aineksia, mitkä ovat tottuneet vastaamaan korkeamman ihmisen vaatimuksiin. Kun nämä rakennetaan eetteriseen valimeen, saattavat ne aivot fyysillisesti sopiviksi ilmaisemaan uhrautumispyrintöjä, ja aivoilta puuttuu vastaava fyysillinen eläimellisten viettien ilmaisemisperuste. Äärimmäisessä, yhtenä elämänikänä vallalla olevassa uhrautumistapauksessa huomaamme syyn, josta aiheutuu hyväntahtoisen ja ihmisrakkaan aivolaadun rakentaminen seuraavaa elämänikää vasten, ja lapsi tulee maailmaan varustettuna tällä verrattoman etevällä soittokoneella, joka väreilee kuolemattoman ajattelijan vähimmästäkin kosketuksesta, lähettäen ilmoille rakkauden ja palvelevaisuuden jumalallisia säveliä, kunnes maailma ihmettelee semmoisen ihmiselämän ihanuutta ja tuloksia, jotka näyttävät aiheutuvan pelkästä luonteesta pikemmin kuin olevan tahallisen ponnistuksen luoma hedelmä. Mutta nämä ylevät luonteet, joista vuotaa runsaasti siunausta, ovat pitkällisten, urheasti uskallettujen menneisyyden taistelujen ulkonaisia vertauskuvia, menneisyyden, joka on nykyisyydelle tuntematon, mutta jonka sisäinen voittaja tuntee, ja jonka tämän opettama persoonallisuus kerran tulee tuntemaan.

Täten tapahtuu ihmisen kehitys askel askelelta. Persoonallisuus toisensa jälkeen muovaa hänen luonteenominaisuutensa. Voitot ja tappiot punnitaan ankarasti astraalisessa ja älymuodossa, ja nämä hallitsevat seuraavia ilmennysmuotoja. Täten on jokainen hyve jonkun edistysaskelen, alemmasta luonnosta saatujen voittojen ulkopuolinen tunnustin eli vertauskuva, ja se „synnynnäinen“, sielullinen tai siveellinen luonteenominaisuus, joka lapsella on syntyessään, on menneitten taistelujen, menneitten voittojen tai tappioitten epäämätön todistus. Vastenmielinen oppi kyllä siveellisesti tai henkisesti veltoille ja pelkurimaisille, mutta mieluisa ja rohkaiseva opetus niille, jotka eivät tahdo jostakin rakkaudentyöstä päästä

nauttimaan ihmisellistä tai jumalallista eläkettä, vaan tyytyvät kärsivällisesti ja ahkerasti työskennellen ansaitsemaan sen, mitä tahtovat oikeudella omistaa.

Erittäin ylevästi on Edward Carpenter esittänyt tämän totuuden *Towards Democracy*-teoksessa, kirjotuksessa nimeltä „Ajan ja saatavan salaisuus", jossa hän sanoo:

Luomisen taide on samoin kuin jokainen muukin taide opittava.

Hitaasti, hitaasti, monien vuosien kestäessä sinä rakennat minun ruumiini.

Ja sen voiman, mikä sinulla nyt on (semmoisena kuin se on) tätä nykyistä ruumista rakentaessasi, olet sinä hankkinut menneisyydessä muissa ruumiissa.

Niinpä sinä tulevaisuudessa käytät taas sitä voimaa, jonka nyt hankit.

Mutta ruumiin rakentamisvoima sisältää kaikki voimat.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Katso, miten etsit tätä itsellesi ja tuota itsellesi.

En sano: älä etsi, mutta katso, miten etsit.

Sillä sotamies, joka menee taisteluun, ei koeta, minkä uuden varustuksen hän voisi kantaa selässään, vaan pikemmin, mitä hän voisi jättää pois, tietäen hyvin, että jokainen lisäesine, jota ei hän voi vapaasti käyttää ja pidellä, on hänelle esteenä.

Samaten, jos sinä etsit mainetta, mukavuutta, huvia tai mitä tahansa itsellesi, niin etsimäsi asian kuva takertuu sinuun — ja sinä tahdot kantaa sitä mukanasi.

Ja ne kuvat ja voimat, mitkä täten olet herättänyt, keräytyvät ympärillesi ja muodostavat sinulle uuden ruumiin — joka vaatii elättämistä ja hyvitystä.

Ja jos et voi karkottaa tätä kuvaa nyt, niin et voi sitten karkottaa tuota ruumistakaan, vaan tahdot kantaa sitä mukanasi.

Varo siis, ettei siitä tule sinulle hautaa ja vankilaa — siivekkään asunnon ja ilopalatsin sijaan.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Ja etkö näe, ettet sinä ilman kuolemaa voisi koskaan voittaa kuolemaa?

Sillä koska sinä olemalla aistillisten asiain orja olet pukeutunut ruumiiseen, jonka mestari et ole, olisit tuomittu elävään hautaan, jos ei tuo ruumis häviäisi. Mutta nyt voit tuskalla ja kärsimyksellä päästä tästä haudasta, ja hankkimallasi kokemuksella rakennat itsellesi uuden paremman ruumiin.

Ja niin edelleen moniaita kertoja, kunnes levität siipesi ja sinulla on kaikki perkeleelliset ja enkelivoimat keskitettyinä lihassasi.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Ja ne ruumiit, mitkä minä otin kantaakseni, väistyivät hänen edestään ja olivat tulivöitten kaltaisina minun ylläni, mutta minä heitin ne syrjään.
Ja ne tuskat, joita minä kärsin yhdessä ruumiissa, olivat voimia, joita hallitsin seuraavassa.

Suuria totuuksia, suuresti puhuttuja. Ja kerran ihmiset uskovat ne lännessä, kuten he uskovat ja ovat aina uskoneet ne idässä.

Tuhansien sukupolvien aikana kuolematon ajattelija täten puuhaa lähetystyössään johtamassa eläinihmistä ylöspäin, kunnes se on sovelijas tulemaan yhdeksi jumalallisen kanssa. Yhdestä elämäniästä hyötyy hänen työnsä ehkä paljaan murto-osan. Kumminkin on lopullinen muodostelma laadultaan hieman vähemmän eläimellinen kuin ihminen, jonka elämäntyö on siinä ruumiinnettuna, oli, kun hän tuli maan elämään. Tuohon vähän parannettuun malliin muovataan seuraava ihminen, ja hänestä saadaan kuollessa muodostelma, joka on taas hieman vähemmän eläimellinen, seuraavan fyysillisen ruumiin tarpeeksi, ja niin edelleen, yhä uudestaan sukupolvi ja vuosituhat toisensa jälkeen. Monta taantumusta alituisesti korjataan, monta tappiota urheasti hyvitetään, moni haava paranee hitaasti. Kumminkin mennään kokonaisuudessa ylöspäin, kuitenkin kokonaisuudessa eteenpäin. Semmoinen on ihmisen kehityksen historia, semmoinen minän hitaasti täytettävä tehtävä, hänen noustessaan jumalalliseen täysi-ikäisyyteen. Eräällä asteella tässä kehityksessä alkavat persoonallisuudet tulla läpikuultaviksi, vastata ajattelijasta lähteviin värelyihin ja himmeästi tuntea olevansa jotakin parempaa kuin toisistaan erillään olevia elinkausia, olevansa kiinnitettyjä johonkin pysyväiseen ja kuolemattomaan. He eivät voine tarkalleen tuntea päämääräänsä, mutta he alkavat väreillä valon kosketuksesta, kuten kukan nuput keväällä väreilevät tupessaan, valmistautuen puhkeamaan ja avautumaan auringonpaisteessa. Tämä sisäisen ikuisuuden ja päämäärään nähden ihmettelemisen tunne esiintyy voimakkaasti eräässä Walt Whitmanin runoelmassa:

Katsoen länteen Kalifornian rannoilta,
Etsien väsymättä mitä ei ole löydetty vielä,
Silmäilen minä, iäkäs lapsi kauas aaltojen poikki
Kohden äitini kotia, siirtolaismaahan,
Katselen rannoilta läntisen meren kiertokulkua, melkein jo päättyävää,
Sillä länteenpäin Hindustanista vaeltanut olen, Kashmirin laaksoista,
Aasiasta, pohjasta, Jumalasta, viisaasta, sankarista,
Etelästä, kukkaisilta niemiltä ja maustesaarilta,
Pitkältä vaeltanut siitemmin olen, ympäri maan minä vaeltanut olen.
Nyt minä katson kotia jälleen, iloa, riemua täynnä.
Mutta missä se on, jota aikoja sitten etsimään lähdin?
Ja miksi se vieläkin löytämätt' on?

JÄLLEENSYNTYMISEN TARKOTUS.

Olemme jo ylimalkaisesti nähneet, että jälleensyntymisen tarkotus on kasvattaa eläinihmistä, kunnes siitä tulee täydellinen jumalallinen työkalu, ja että toimijana tässä kasvatuksessa on jälleen syntyvä minä. Seuratkaamme lyhyesti sitä tietä, joka johtaa tähän päämäärään.

Kun maanasaputrat tulevat alas elähyttämään eläinihmistä, on heidän asuntonsa ainetta, joka ei vielä ole saavuttanut täyttä tiiviysastettaan. Ajattelija, työskennellen tämän avulla, tuottaa ensiksi niitä ominaisuuksia, joita järkitajunnallisten vastakohtana kutsutaan sielullisiksi. Henkiset ominaisuudet ensiksi koskettaessaan astraaliainetta muuttuvat sielullisiksi ja ainoastaan asteettain tulevat järkitajunnallisiksi, s. o. ajatusopillisiksi, järkeileviksi, harkitseviksi, kun ne jatkuvasti koskettavat kiinteälaatuisempaa ainetta. Alussa sisustaan näkevänä ja selvänäköisenä, ilmottautuu ajattelija vertaisilleen ajatuksen siirtämällä. Kun sen on työskenneltävä kiinteämmissä raaka-aineissa ja pantava niitten raskaanlaiset osat väreilemään, muuttuu sisustaan näkeminen järkeilemiseksi ja ajatuksen sitrto kieleksi. Asian kulku selviää parhaiten, kun ottaa huomioon, että väreilyjä syntyy yhä kiinteämmässä aineessa. Väreilyt muuttuvat vähemmän kiinteässä aineessa sielullisiksi, enemmän kiinteässä järkitajunnallisiksi ominaisuuksiksi. Sielulliset ominaisuudet ovat nopeampia, ja niihin sisältyvät selvänäköisyys, selväkuuloisuus, alemmanlaatuiset sisustaan näkemisen muodot, kyky lähettää ja ottaa vastaan ajatusvaikutelmia ilman puhetta. Järkitajunnalliset ominaisuu-

det ovat hitaampia, ja niihin kuuluvat kaikki aivo-järjen toimintakulut, joitten tunnustimena on harkitseva järkeileminen, ajatusopillisen ketjun takominen rengas renkaalta sekä tämän järjentyön välttämättömänä ehtona puhekielen kehittäminen. Kun kehitystoimi on päättynyt ja aivot ovat saavuttaneet korkeimman älyämisasteensa, vastaten nopeasti niitä koskettaviin astraalisiin sysäyksiin, ja heti kääntäen ne niitten järkitajunnallisiksi vastaavaisuuksiksi, silloin on tullut aika astua seuraava suuri askel eteenpäin, ja se on aivojen kehitys vastaamaan suorastaan hienompiin väreilyihin ja ottamaan ne aivoitsetietoisuuteen ilman hidastuttavaa kääntämistyötä. Silloin sielullisten kykyjen harjotuksesta tulee osa kehittyvän ihmisen itsetietoista varustusta, ja niitä kykyjä harjotetaan säännöllisesti vaivatta tai ponnistuksetta. Täten aivojärki ja sielu yhtyvät, kaikki sielulliset voimat saadaan ja niitten lisäksi järkitajunnallinen kokemus. Aikamääräinen himmennys, joka johtuu kiinteimmän aineen lisääntymisestä kehittyvän ihmisen ympärillä, vähenee asteettain, kun aine tulee johtavaksi ja läpinäkyväksi. Täten karkea aine „pelastetaan“, s. o. kehitetään hengen ilmennyksen täydelliseksi käyttövälineeksi. „Sivistys on aina kehittänyt fyysillistä ja järkitajunnallista sielullisen ja henkisen kustannuksella“ [1], mutta ilman tätä kehitystä eläinihminen ei tulisi jumalalliseksi, „täydelliseksi seitsenolennoksi“, joksi jälleensyntymisen tarkotus on hänet kehittää.

Omassa aarialaisessa rodussamme olemme ylöspäisessä kaaressa. Puhdas ja yksinkertainen järkitajuisuus on saavuttamaisillaan korkeimmat mahdollisuutensa, ja kaikilla tahoilla esiintyy sielullisten toimintojen oireita, toimintojen, jotka, kun niitä kehitetään järjen *yli* eikä sen takana, ovat henkisen ihmisen alkavan voiton merkkejä. Muutamissa meidän rodun ihmisissä on tämä voitto tullut täydelliseksi. Nämä ovat niitä, joita kutsu-

---

1 *The Secret Doctrine,* II, 332, uusi painos.

taan arhateiksi, mahaatmoiksi ja mestareiksi. Heillä on ruumis pelkkä henkisen ihmisen käyttöväline, ihmisen, joka ei enää ole ruumiin, missä hän asuu, karsinoima ja rajottama, vaan jolla ruumis on sopivana työkaluna hänen työskennellessään fyysillisellä tasolla, kuulijaisena vastaten omistajansa jokaiseen sysäykseen ja antaen hänen hallittavakseen karkea-aineisessa maailmassa käytettäviä voimia ja kykyjä, maailmassa, johon ei henkinen olento muuten voi päästä käsiksi. Henki voi toimia henkisellä tasolla, mutta se on tajuton kaikilla muilla tasoilla, ollen hienolta olemukseltaan kykenemätön toimimaan karkea-aineisemmilla tasoilla. Henkinen äly voi toimia henkisellä ja älytasolla, mutta on vielä liian hieno voidakseen työskennellä karkeammilla tasoilla. Kun se jälleensyntymisessä voittaa aineen aineen avulla, voi se ainoastaan siten tulla kaikilla tasoilla toimivaksi, „täydelliseksi seitsenolennoksi“. Tämä on arhattiuden merkitys. Arhatti on henkinen älyisyys, joka on voittanut, masentanut ja kesyttänyt aineen, kunnes hänen ruumiinsa on vaan hänen itsensä aineellistutettu ilmaus, ja hän on valmis astumaan askelen, joka tekee hänestä „mestarin“ eli voitokkaan khristoksen,

Luonnollisesti ovat semmoisessa seitsenolennossa koottuina kaikki maailmankaikkeudan voimat, henkiset, sielulliset ja aineelliset. Ihmisen elävä ruumis sisältää pienoiskoossa ne voimat, jotka tavataan fyysillisessä maailmankaikkeudessa, joten, kun sielullisten ja henkisten luontojen antama sysäys tuntuu, sielullisten ja henkisten maailmankaikkeuksien voimat saatetaan vaikuttamaan fyysilliseen. Tästä johtuvat ne näennäiset „ihmeet“, vaikutusten aiheuttaminen, joitten syyt ovat salassa, mutta jotka eivät siltä ole olemattomia. Samaten kuin galvanisen virran sulkeminen voi aiheuttaa räjähdyksen monen peninkulman päässä sulkemiskohdasta, samoin voi harjaantuneen tahdon toiminta esiintyä aineellisina ilmiöinä sen omaa paljoa alemmalla tasolla. Ihmisen tietämättömyys tekee „yliluonnollisen“; tieto palaut-

taa kaikki luonnolliseksi, sillä luonto on ainoastaan yksi kaiken ilmauspuoli, se ilmauspuoli, joka nykyään on ilmennystilassa.

Tässä voi nousta kysymys: Kun tämän tarkotuksen perille on päästy, niin mitä siten on voitettu? Tässä kohdassa avautuu useampia teitä voittavalle henkiselle ihmiselle. Hän on päässyt tässä maailmassa mahdollisen kehitysmäärän huipulle. Vielä suurempaa kehitystä saavuttaakseen täytyy hänen mennä olemisen muille aloille. Hänen edessään on nirvaana, henkisen tiedon täydellisyys, se autuuttava näkeminen, josta kristityt ovat kuiskanneet, se rauha, joka „käy kaiken ymmärryksen yli". Yksi tie, kieltäytymyksen tie, vapaaehtoinen suostuminen maalliseen elämään ihmiskunnan hyväksi, on se tie, josta Kwanjin sanoi, kun päättäväisenä astui sille:

> En koskaan etsi yksityistä, yksilöllistä pelastusta enkä huoli siitä. En koskaan tahdo yksin mennä lopulliseen rauhaan, vaan aina ja kaikkialla tahdon elää ja puuhata koko maailman yleiseksi pelastukseksi.[1]

Tämän valinnan luonne ja tarkotus on mainittu *Kultaisten ohjeitten kirjassa,* josta H. P. Blavatsky on kääntänyt palasia niin yleväksi englanniksi. Vallottaja seisoo voitollisena. „Hänen sielunsa leviää tyynen ja äärettömän valtameren tapaisena rannattomaan avaruuteen. Hän pitää elämää ja kuolemaa väkevässä kädessään." Sitten tulee kysymys:

> *Nyt* hän varmaan saa suuren palkkansa! Eikö hän käytä niitä lahjoja, joita se tuottaa, omaksi levokseen ja riemukseen, hyvin ansaituksi onnekseen ja kunniakseen — hän, tuon suuren petoksen kukistaja?

Mutta vastaus kuuluu sointuvan selvästi:

> Ei suinkaan, oi sinä luonnon salatun viisauden etsijä! Jos joku tahtoo seurata pyhän Tathaagatan askelia, niin nuo lahjat ja voimat eivät ole häntä itseään varten ... Tiedä, että

---

[1] Mainittu Moncure D. Conwayn *Sacred Anthologyssa,* siv. 233.

se yli-inhimillisen tiedon virta ja se deeva-viisaus, jonka sinä olet voittanut, täytyy sinusta, Alaajan kanavasta johtaa toiseen virranuomaan. Tiedä, oi Narjol, sinä salaisen tien kulkija, että sen puhtaat, raittiit vedet täytyy käyttää valtameren katkerien aaltojen makeistuttamiseksi — tuon mahtavan surunmeren, joka on muodostunut ihmisten kyynelistä. Itsesi tuomitsemana elämään tulevat kalpat (ajanjaksot) ihmisten kiittämättä ja huomaamatta, kivenä lukemattomiin muihin kiviin liitettynä, kiviin, jotka muodostavat „suojelusmuurin", semmoinen on tulevaisuutesi, jos menet seitsemännestä portista sisälle. Monen laupeuden mestarin käden rakentamana, heidän tuskiensa pystyttämänä, heidän verellänsä kokoon liitettynä varjelee se ihmiskuntaa, siitä asti, jolloin ihminen on ihmisenä, suojellen sitä enemmältä ja vielä suuremmalta surkeudelta ja surulta... Laupeus puhuu ja sanoo: „Voiko löytyä onneltisuutta, kun kaiken, mikä elää, täytyy kärsiä? Tahtoisitko pelastua ja kuulla koko maailman huutavan?" Nyt olet kuullut, mitä sanottiin. Sinä pääset seitsemännelle astuimelle ja saat kulkea lopullisen tiedon portista sisälle, mutta ainoastaan antautuaksesi kärsimykselle. Jos tahdot olla Tathaagata, niin seuraa edeltäjäsi jälkiä, pysy epäitsekkäänä loputtomaan loppuun. Sinä olet valistunut — valitse tiesi.[1]

Se valinta, mikä omaksuu jälleensyntymisen, kunnes ihmissuku on saavuttanut täydellisyytensä, on mestarin, täydellisen ihmisen ruunu. Viisautensa, voimansa, kaikkensa heittää hän ihmiskunnan jalkoihin, palvellakseen sitä, auttaakseen sitä sillä tiellä, jota hän itse on tallannut. Tämä siis on se päämäärä, joka jälleensyntymisen toisella puolella on niitä varten, joitten voimakkaat sielut voivat tehdä *suuren kieltäytymyksen.* Heistä tulee maailman vapahtajia, sukunsa kukka ja kunnia. Jälleensyntyminen rakentaa täydellisen seitsenolennon, ja hänen yksilöllinen voittonsa edistää koko ihmiskunnan lunastusta.

---

[1] *Voice of the Silence,* ss. 65—68, 71.

JÄLLEENSYNTYMISEN SYYT.

Jälleensyntymisen samoin kuin kaiken ilmennyksen perussyy on toimivan elämän halu, tuntemusperäisen olemisen jano. Joku syvällä piilevä luonnon olemus, jonka toiminta on selvä, mutta jonka alkuperä ja syy on käsittämätön, ilmenee „aikakaudellisuuden lakina". „Semmoinen vaihtelu kuin päivän ja yön, elämän ja kuoleman, nukkumisen ja valvomisen on niin yleinen tosiasia, niin täydellisesti kauttaaltainen ja poikkeukseton, että on helppo käsittää meidän siinä näkevän maailmankaikkeuden yhden ehdottoman perustuslain."[1] Kaikkialla vallitseva pako- ja nousuvesi, se poljento, mikä on kaikeusmaailman sydämen laajennusta ja supistusta, ilmenee joka suunnalla. Mutta sen syytä emme tiedä. Emme voi sanoa, miksi asiat niin ovat; me voimme vaan nähdä, että ne niin ovat. Ja sisäisessä viisausopissa tunnetaan tämä sama laki ulottuvan maailmankaikkeuksien esiintymiseen ja katoamiseen, Brahmaan yöhön ja päivään, suuren hengenvedon ulos- ja sisäänpäin käymiseen.

Tästä syystä ovat hindulaiset esittäneet „himon jumalan" ilmennyksen aiheuttajaksi. „Kaama taas on *Rig Vedassa* (X, 129) luomiseen johtavan ja pakottavan tunteen henkilöitymä. Hän oli ensimäinen liikunto, joka innosti Yhden luomaan, kun tämä ensin oli ilmennyt puhtaasti tajuiskäsitykseIlisestä pääperusteesta. ,Halu syntyi ensin Siinä, joka oli älyn alkuaihe, ja jonka viisaat järjellään tutkien ovat huomanneet siksi siteeksi, mikä yhdistää olemisen ei-olemiseen.'"[2] Kaama on olemuk-

---

1 *The Secret Doctrine,* I, 45, uusi pain.
2 Sam., II, 185, uusi pain.

seltaan toimivan tuntemusperäisen olemisen, vilkkaan tuntemuksen ja vallattomaan meluun puhkeavan himokkaan elämän halu. Kun henkinen älyisyys koskettaa tätä tuntemusjanoa, on sen ensimäinen tehtävä lisätä sen voimaa. Stanza sanoo: „Omasta olemuksestaan ne täyttivät kaaman (lisäsivät sen voimaa).“ [1] Täten tulee kaamasta yksilölle samoin kuin kaikkeusmaailmalle jälleensyntymisen alkusyy, ja kun himo muuttuu erilaisiksi himoiksi, kahlehtivat nämä himot ajattelijan maahan ja saattavat sen kerran toisensa perästä takaisin jälleensyntymiseen. Hindulaisten ja buddhalaisten uskonnolliset kirjotelmat ovat täynnä tämän totuuden toistelua. Niinpä luemme *Bhagavad Giitasta:*

Se, jonka buddhi on kaikkialla koskettamaton, itse masennettu, kuollut himoille, se menee kieltäytymyksen avulla korkeimpaan karmasta vapautuksen täydellisyyteen. [2]

Samaan tapaan sanotaan Udaanavargassa, joka on pohjois-buddhalainen käännös Dhammapadasta, käännetty tiibetistä:

Sen, jota himon kahleet pidättävät, on vaikea vapautua niistä, sanoo Siunattu. Kestävät, jotka eivät välitä himojen tuottamasta onnesta, heittävät ne pois ja lähtevät pian (nirvaanaan). [3] Yhä uudestaan etsien sitä (olemista) tulevat he yhä toistamiseen äidinkohtuun; olennot tulevat ja menevät; olemistilaa seuraa toinen. On vaikeaa luopua (olemisesta) tässä maailmassa; joka on luopunut halusta, joka on kitkenyt juuren (olemisen), ei enää joudu sielunvaelluksen alaiseksi, sillä hän on tehnyt lopun halusta. [4]

Eteläisen buddhalaisen kirkkokunnan uskonnollisissa kirjoissa pannaan alinomaa paino samalle aatteelle. Oppilasta kielletään olemasta varma ennen kun hän on „saavuttanut himojen hävityksen“. Selvitettyään tavan, jolla himot ja halut sitovat ihmisiä maalliseen elämään, jatkaa *Dhammapada:*

---

[1] Sam., 170.
[2] Discourse XVIII, 49.
[3] Käänt. W. W. Rockhill, s. 10.
[4] Sam., s. 15.

Se, joka on saavuttanut täydellisyyden, joka ei vapise, joka on janoton ja synnitön, se on taittanut kaikki elämän orjantappurat; tämä ruumis on hänen viimeisensä. Se, joka on janoton ja lemmetön, joka ymmärtää sanat ja niitten selityksen, joka tietää kirjainten järjestyksen (niitten, jotka ovat edellä, ja niitten, jotka ovat jälessä), hän on saanut viimeisen ruumiinsa, häntä kutsutaan suureksi viisaaksi, suureksi ihmiseksi. „Minä olen voittanut kaikki, minä tiedän kaikki, kaikissa elämän tiloissa olen minä tahraton; minä olen jättänyt kaikki, ja janon hävittämisen avulla olen minä vapaa." [1]

Ja sitten tulee voitollinen riemulaulu siitä, miten Gautama saavuttaa buddha-tilan:

Etsien tämän majan tekijää, täytyy minun kulkea monen syntymän kautta, niin kauan kun en löydä (häntä); ja tuskallinen on syntyminen yhä uudestaan. Mutta nyt on sinut, majan tekijä, nähty: sinä et enää rakenna tätä majaa. Kaikki sinun hirtesi on katkottu, sinun katto-ortesi murskattu; sielu, lähestyen ikuista, on saavuttanut kaikkien himojen hävityksen. [2]

Kun opiskelija ymmärtää himon luonteen, niin hän käsittää, miksi sen hävitys on välttämättömän tarpeellinen henkisen ihmisen täydellisentämiseksi. Himon täytyy olla, kunnes kokemuksen sato on korjattu, sillä ainoastaan tätä korjattua kokemuksen satoa ravinnokseen käyttämällä voi ihminen kasvaa ja vaurastua. Kun siis kokemus vielä on puutteellinen, pysyy sen jano sammuttamatta, ja minä palaa yhä uudelleen maahan. Mutta toistensa jälkeen täytyy sen kahleitten pudota pois, kun minä saavuttaa majansa täydellisyyden, sillä *himo on persoonallinen ja sentähden itsekäs,* ja kun himo ohjaa tekoa, tahraantuu teon puhtaus. Arhattiuden ehto on keskeytymätön toiminta ilman mitään persoonallista korvausta. Arhatin täytyy „antaa valoa kaikille, mutta olla keneltäkään ottamatta". [3] Tästä syystä täytyy ylöspäin kavuttaessa himon toisensa jälkeen hölletä, persoonallisen nautinnon himon, persoonallisen huvin, persoonalli-

---

[1] Luku XXIV, 351—353.
[2] Luku XI, 153, 154.
[3] *Voice of the Silence*, s. 67.

sen voiton, persoonallisten lemmenmieltymysten, persoonallisten etujen ja — viimeisen ja hienoimman kaikista — persoonallisen täydelllsyyden halun, sillä persoonallisen itsen täytyy hävitä Yhteen Itseen, joka on kaiken itse, kaiken, mikä elää.

Tässä on tarpeen kaksi varotusta väärin ymmärtämästä, Ensiksi: persoonallista rakkautta ei ole kuoletettava vaan sitä on laajennettava, kunnes se tulee kaikkiyhteiseksi; ei meidän tarvitse rakastaa kalleimpiamme vähemmin, mutta kaikkien on tultava meille rakkaiksi, joten jokaisen ihmislapsen suru koskee sydämiimme yhtä paljon kuin omankin lapsemme ja kannustaa meitä yhtäläiseen avuntoimintaan. Rakkaus on tasotettava ylöseikä alaspäin. Sydän ei saa jäätyä vaan sen tulee liekehtiä kaikille. Onnistumattomuus tämän asian ymmärtämisessä ja äärettömät toimintavaikeudet, vaikka se ymmärretäänkin, ovat johtaneet rakkauden tukahuttamiseen sen sijaan että sen olisi tullut kasvaa. Tulviva rakkaus eikä rakkaudettomuus pelastaa maailman. Mahaatma on laupeuden meri; hän ei ole jäävuori.

On helppo käsittää, miksi tämän laajennuksen täytyy tapahtua ennen kun tullaan mestariksi, sillä mestari käyttää voimiaan kaikkien hyväksi eikä minkään erityisen perheen tai kansallisuuden hyväksi. Hän on ihmiskunnan palvelija, ja tien, joka johtaa hänen apunsa saamiseen, täytyy olla tarve eikä sukulaisuus. Yli-ihmisellisiin voimiin täytyy hänen yhdistää yli-ihmisellinen puolueettomuus, eikä persoonallisen mieltymyksen koskaan sallita painaa oikeuden vaakakupissa. Enemmän kuin muitten ihmisten täytyy hänen olla velvollisuuden orja, sillä minkälainen poikkeus tahansa sen tieltä tuottaisi tuloksia, jotka ovat suhteessa hänen korkeaan kehitykseensä. Hänestä on tuleva hyvän voima, ja hyvä on johdettava niihin kanaviin, joissa sitä enimmin tarvitaan eikä niihin, jotka persoonallinen mieltymys tai rotua koskeva ennakkosuosio on luonut. Tästä seikasta johtuvat se pitkällinen itsekasvatus, persoonallinen kieltäytymys-

elämä ja muista erottautuminen, jotka ovat kheelatilan ehdot.

Toiseksi: toiminta ei saa lakata sentähden, ettei oppilas enää etsi toiminnan hedelmiä palkkionaan. „Laupeudentyön tekemättä jättäminen on kuolettavan synnin tekeminen.[1] „Pidättäydytkö toiminnasta? Siten ei sielusi pääse vapauteensa. Nirvaanan saavuttamiseksi täytyy päästä itsensä tuntemukseen, ja itsensä tuntemus on rakkautta uhkuvien töitten lapsi.“[2] Mutta kun toiminnan täytyy jatkua ihmisellisten voimien täysiponnistuksilla, täytyy persoonallista tyydytystä tarkottavan, sen hedelmän nauttimishalun hävitä. Hyvä työ on tehtävä sen muille tuottaman avun ja hyödyn tähden, ei kiitoksen saamiseksi muilta eikä omalta itseltä, ei edes sen puhtaamman halun tyydyttämiseksi, että itse edistyisi. Tässä taas kykenemättömyys sen erotuksen selville saamiseksi, mikä on toiminnalla ja toiminnan hedelmien nauttimishalulla, on johtanut siihen seisahdustilaan ja kärsimysperäiseen elämään, joka on ominaista itämaisille kansoille aina siitä asti, jolloin henkinen itsekkäisyys ja välittämättömyys on saattanut ne rappiotilaan.

Samoin kuin tämä yleinen tuntemusperäisen olemisen halu on jälleensyntymisen syynä yleensä, samaten on jokaisen yksilöllisen jälleensyntymisen määräävänä syynä uudestaan herännyt halu päästä maistamaan olemisesta fyysillisellä tasolla. Kun pitkä maallinen elämä on eletty ja kokemusvarasto koottu, on tämä fyysillisen olemisen ikävöiminen ajaksi tyydytetty, ja halu kääntyy lepoa kohden. Sitten tulee ruumiittoman olemisen välitila, jonka kuluessa minä, ikäänkuin itseensä palaten lakkaa käyttämästä voimiaan ulkopuolisesti fyysillisellä tasolla ja kääntää kaikki tarmonsa sisäiseen toimintaan, tarkistellen kerättyjen kokemustensa varastoa, vastikään päättyneestä maallisesta elämästä koottua satoa,

---

[1] *Voice of the Silence,* s. 31.
[2] Sam.

erotellen ja luokitellen niitä, yhtäläistyttäen sen, minkä se voi yhtäläistyttää, ja hyläten sen, mikä on kulunutta ja käytettäväksi kelpaamatonta. Tämä on deevakhaanisen [1] ajanjakson työtä, sen ajan, joka yhtäläistyttämistyöhön ja tasapainon voittamiseen nähden on välttämättömän tarpeellinen. Samoin kuin työntekijä voi mennä ulos ja koota työhönsä tarvittavat raaka-aineet sekä ne koottuaan palata kotiin, lajitella ja järjestää aineet ja sitten ryhtyä tehemään niistä jotakin taiteellista tai hyödyllistä esinettä, samaten täytyy ajattelijan, kerättyään raaka-ainevarastonsa elämän kokemuksista, punoa ne kutomukseensa, jota hän vuosituhansien kuluessa on valmistanut. Hän ei voi aina työskennellä maallisen elämän hyörinässä enempää kuin työntekijä voi aina kerätä raaka-ainevarastoa, koskaan valmistamatta siitä tavaraa, tai ihminen aina syödä koskaan sulattamatta ruokaansa ja yhtäläistyttämättä sitä rakentaakseen siitä ruumiinsa kudoksia. Tämä seikka ja se lepo, jota kaikki olemusmuodot tarvitsevat toiminta-aikakausien välillä, tekee deevakhaanista ehdottoman välttämättömyyden ja nuhtelee sitä kärsimättömyyttä, jolla asiaa hnonosti ymmärtävät teosofit hyökkäävät semmoista „ajan hukkaamisen“ aatetta vastaan. Muistettakoon, että lepo itsessään on asia, jota ilman emme voi tulla toimeen. „Väsynyt ja kulunut Manu (ajatteleva minä)“ tarvitsee sitä, ja ainoastaan nyt levännyt minä [2] on valmis jälleensyntymiseen. Ei meillä ole sitä tarmoa, joka on välttämätön lihan taakan jälleen hartioille ottamiseksi, ennen kun tämä virkistyksen aikakausi on antanut sielullisen ja henkisen elämän voimille kyvyn vielä kerran keräytyä henkiseen ihmiseen. Ainoastaan jälleensyntymisten kiertokulun lopun lähetessä kykenee minä, vuosituhansia kestäneitten kokemuksiensa vahvistamana, varustautumaan

---

[1] Deevahkaan on kahden ruumiillisen syntymän välinen onnellisuus- eli „taivas“-tila. Suom. muist.

[2] *Key to Theosophy*, ss. 139, 141.

siihen kauheaan voimainponnistukseen, mitkä hänen viimeiset, „deevakhaanista keskeytystä vailla“ olevat, nopeasti toisiaan seuraavat elämät vaativat. Hän kiipee noita seitsentä viimeistä olemisen porrasastuinta niillä väsymättömillä jäntereillä, mitkä ovat kovettuneet hänen jälkeensä jättämässä pitkällisessä ylöspäin nousemisessa. Yksi edistyksen laji — riippumatta siitä välttämättömän tarpeellisesti yhtäläistyttämistyöstä, josta juuri puhuttiin, ja joka on tuonnemman kehityksen ehto — voidaan saada deevakhaanissa. H. P. Blavatsky sanoo:

Yhdessä merkityksessä voimme saada enemmän tietoa, s. o. me voimme edelleen kehittää jotakin kykyä, jota rakastimme ja tavottelimme eläessämme, edellyttäen, että se koskee ajatusperäisiä ja aatteellisia asioita, semmoisia kuin soitantoa, maalaustaidetta, runoutta j. n. e., koska deevakhaan on paljasta ihanteellista ja omakohtaista maallisen elämän jatkamista.[1]

Tämä seikka voi selittää sen ihmeellisen, lapsissa toisinaan huomattavan, erittäinkin soitannon alalla esiintyvän neron, joka ulottuu kauemmaksi jokaista sen taiteen alalla aarialaisessa rodussa saavutettua kohtaa. Miten tahansa lieneekin, on hyvä muistaa, että tajullisen ajatuksen ja aatteellisten halujen päättelijäästi seuraaminen antaa deevakhaaniselle olotilalle suunnan, joka tekee siitä yhtä hyvin vaikuttavan kuin vaikutuksen alaisenkin toimintatilan. Vaikka deevakhaan varsinaisesti on vaikutusten maailma, lainaa se kumminkin tämän verran syitten maailmasta, vaikka on myös totta, että täällä on annettava se sysäys, joka panee pyörän vielä kääntymään tuolla rauhallisella tiellä. Deevakhaanissa ei ole mitään syitten alkamista, ei mitään puuhaan ryhtymistä, vaan se sallii jatkaa pyrkimyksiä, jotka tähtäävät olemisen korkeimpia tasoja, mitkä voidaan saavuttaa maallisesta elämästä. Miksi tämä mahdollisuus on olemassa, on helppo käsittää, sillä ajatukselliset ja ihanteelliset korkeudet ovat maanasisen sädeloisteen valaisemia, ja tämä kirkastuu

---

[1] *Key to Theosophy*, s. 156.

eikä himmene, kun Maanas-Taijasi (loistava ja säteilevä maanas) kahleistaan vapautuneena lentää omalle tasolleen.

Tänä tärkeänä ajankohtana nousee kysymys: Kun lepoaika on päättynyt, ne voimat, jotka ajoivat minän pois maan elämästä, loppuun tyhjennetty, tuntemusperäisen fyysillisen olemisen halu herää, minä on valmiina astumaan „deevakhaanin kynnyksen" yli ja siirtymään jälleensyntymisen tasolle, niin mikä johtaa hänet siihen erityiseen rotuun, kansallisuuteen ja perheeseen, joitten välityksellä hän on saava uuden lihamajansa, ja mikä määrää sukupuolen, jota hän tulee käyttämään? Onko se sukulaisuus? Onko se vapaa valinta? Onko se välttämättömyys? Mitkään muut kysymykset eivät helpommin lähde tiedustelijan huulilta.

Karman laki johtaa erehtymättä hänet siihen rotuun ja kansallisuuteen, jossa ovat ne yleiset ominaisuudet, mitkä tuottavat ruumiin ja hankkivat yhteiskunnallisen ympäristön, joka soveltuu ilmaisemaan minän edellisinä maallisen elämän aikoina luomaa yleistä luonteenominaisuutta ja hänen kylvämänsä sadon niittämistä.

Karma odottaa skandha-joukkonsa kanssa deevakhaanin kynnäksellä, jolta minä taas nousee ottaakseen uuden lihaantumisen. Tässä silmänräpäyksessä värisee vastikään levänneen minän tuleva kohtalo oikean tuomion vaakakupissa, kun se taas joutuu karman toimivan lain valtaan. Tässä jälleensyntymässä, joka minää odottaa — jälleensyntymässä, jonka on valinnut ja valmistanut tämä salaperäinen, horjumaton mutta tuomioittensa tasapuolisuudessa ja viisaudessa erehtymätön laki — rangaistaan minän edellisessä elämässä tekemät synnit. Se vaan on erotus, ettei minää heitetä mihinkään mielikuvitukselliseen helvettiin, joka on varustettu teatterimaisilla liekeillä ja naurettavilla hännäkkäillä ja sarvekkailla perkeleillä, vaan juuri tähän maahan, sille alueelle ja siihen paikkaan, jossa hän on syntinsä tehnyt, ja jossa hän saa sovittaa jokaisen pahan ajatuksen ja teon. Kuten hän on kylvänyt, siten hän tulee niittämään. Jälleensyntyminen kerää hänen ympärilleen kaikki ne muut minät, jotka joko suorasti tai epäsuorasti ovat kärsineet menneen persoonallisuuden käsissä tai vaikkapa vaan tämän itsetiedottomista toimintavälineistä. Nemesis heittää ne *uuden* ihmisen tielle, ihmisen, joka peittää vanhan, ikuisen minän... Uusi persoonallisuus

ei ole parempi kuin uusi vaatekerta, jolla on erikoiset tunnusmerkkinsä, värinsä, muotonsa ja ominaisuutensa, mutta todellinen ihminen, joka niitä käyttää, on sama pahantekijä kuin ennenkin.[1]

Täten minä, sanokaamme, jossakin jälleensyntymisessä taisteluhaluisen persoonallisuuden välityksellä synnyttäisi syitä, jotka saattavat minän syntymään uudestaan semmoisessa rodussa ja kansassa, joka historiassaan kulkee sotakauden läpi. Jonkun sotaisanluontoisen, siirtomaitten perustamista harrastavan roomalaisen minä esim. vetäytyisi Englannin kansaan Elisabetin aikana, kansa ja ajankohta, jolloin fyysillinen perinnöllisyys hankkisi ruumiin ja yhteiskunnalliset voimat ympäristön, joka soveltuisi ilmaisemaan sitä luonteenominaisuutta, mikä viisitoista vuosisataa sitä ennen rakennettiin.

Toinen säie jälleensyntymisen köydessä, säie, joka on lujimpia, on viimeksi päättyneen elämän vallitseva pyrkimys ja suunta. Vallitsevat pyrkimykset ja jonkun ajatus- ja toimintasuunnan päättävästi seuraaminen esiintyvät uudelleen synnynnäisinä ominaisuuksina. Lujatahtoinen ihminen, joka päättävästi ryhtyy hankkimaan rikkautta, ja joka koko elämänsä ajan sydämettömästi tätä päätöstä seuraa, tulee toisessakin jälleensyntymässä olemaan niitä ihmisiä, jotka sananparren mukaan ovat „onnen potkasemia“, ja hänestä sanotaan. että „kaikki, mihin hän koskettaa, muuttuu kullaksi“. Tästä seikasta johtuu ihanteittemme ja elämäntarkotuksemme valinnan tavaton tärkeys, sillä elämän ihanteista tulee seuraavan elämän olosuhteet. Jos ne ovat itsekkäät, alhaiset ja aineelliset, niin seuraava lihaantumisemme saattaa meidät ympäristöön, jossa ne ovat tavotettavissamme. Samoin kuin raudanluja tahto täällä maailmassa pakottaa itselleen menestystä, samaten ulottuu sen panssaroitu tavotin kuoleman ja jälleensyntymisen toiselle puolelle ja käy käsiksi siihen päämää-

---

[1] *Key to Theosophy*, ss. 141, 142.

rään, jonka se on päättänyt saavuttaa. Se ei menetä joustavuuttaan eikä voimaansa deevakhaanisena väliaikana, vaan kokoaa kaiken tarmonsa ja työskentelee hienommassa aineessa, joten minä palatessaan maahan löytää itselleen valmistetun majan, jonka on rakentanut tuo voimakas ja kiihkoisa himo, ja joka soveltuu täyttämään edeltäpäin määrätyn suunnitelman. *Kuten* ihminen kylvää, *siten* hän niittää. Hän on kohtalonsa määrääjä, ja jos hän tahtoo työskennellä ajallisen menestyksen ja fyysillisen ylellisyyden hankkimiseksi, ei kukaan voi häntä kieltää. Ainoastaan kokemuksesta hän oppii ymmärtämään, että valta, rikkaus ja ylellisyys ovat pelkkä Kuolleen meren hedelmä, että niillä voidaan ruumis vaatettaa, mutta minä jää vilusta värisemään ja alastomaksi, ja etteivät hänen todellista itseään voi tyydyttää kuoret, jotka sopivat ainoastaan sikojen ruoaksi. Lopuksi, kun hän on täysin ravinnut itsessään asuvan eläimen ja jättänyt ihmisen kuolemaan nälkään, kääntää hän, vaikka onkin etäisessä maassa, jonne hänen harhaan johtaneet askelensa ovat hänet vieneet, ikävöivät silmänsä todellista kotiaan kohden. Monta elämänikää läpeensä pyrkii hän sinnepäin koko sillä voimalla, jota ennen käytettiin hallitsemaan, mutta joka nyt on alistettu palvelemaan, ja se väkevä ihminen, joka ennen käytti voimansa muitten hallitsemiseen, kääntää sen nyt hallitsemaan omaa itseään ja kasvattamaan itseänsä rakkauden lain kuulijaisuuteen.

Kysymykseen, „mikä määrää sukupuolen“ on vaikea vastata viittaamallakaan, eikä mitään määrättyä opetusta tähän kohtaan nähden ole annettu julkisuuteen. Minä itsessään on sukupuolisuutta vailla, ja jokainen minä asustaa lukemattomien jälleensyntymisiensä aikoina mies- ja naisruumeissa. Koska täydellisen ihmiskunnan rakentaminen on jälleensyntymisen tarkotus, ja koska tässä täydellisessä ihmiskunnassa vaikutusluontoisten ja kielteisluontoisten ainesten täytyy päästä täyteen tasapainoon, on helppo ymmärtää, että minän täytyy kehi-

tyksen avulla täyteen määrään kehittää näitä luonnepiirteitä niille soveltuvissa fyysillisissä ruumismuodoissa, ja että sukupuolten vaihtelu siitä syystä on välttämättömän tarpeellinen. Myös on, tämän aineen ollessa havaintojen tekemisen esineenä, huomattava, että siinä ihmisellisen kehityksen tilassa, jossa nyt olemme, eteneminen tapahtuu yhdistävään suuntaan. Me tapaamme kummassakin fyysillisessä sukupuolessa jaloja piirteitä, jotka osottavat muutamia niistä luonnepiirteistä, mitkä historiallisesti ovat kehittyneet toisessa sukupuolessa, joten voima, lujuus ja rohkeus, mikä on kehittynyt miehellisellä puolella, yhdistyy siihen hellyyteen, puhtauteen ja kärsivällisyyteen, mikä on kehittynyt naisellisella puolella, ja me saamme pienen valonvälähdyksen siitä mitä ihmiskunta tulee olemaan, kun nämä kehityksen hyväksi erotetut „vastakohtien parit“ vielä kerran yhtyvät käytännöllisyyttä hyödyttämään. Kaikessa tapauksessa näyttää todenmukaiselta, että sukupuolikokemus alituisesti palauttaa kehityskulun tasapainon ja korvaa ne ominaisuudet, joita jonakin ajankohtana puuttuu. Myös karman[1] johdonmukaisuus toisen sukupuolen toiselle tekemään vääryyteen nähden vetää väärintekijät takaisin kärsimään loukatussa sukupuolessa syitten seuraukset, syitten, jotka he ovat panneet alkuun.

Täten karma osottaa sen suunnan, mikä muodostaa minän tien uuteen lihaantumiseen, tämän karman ollessa minän itsensä liikkeelle panemien syitten kokoelma. Tutkittaessa tätä karmillisten voimien työskentelyä ei kumminkaan sovi jättää erästä seikkaa huomioon ottamatta, nimittäin sitä, että minä selvänäköisemmässä tilassaan auliisti omaksuu persoonallisuudelleen perin toisellaisia elinehtoja kuin persoonallisuus haluaisi itselleen valita. Kokemuksen koulu ei aina ole miellyttävä, ja persoonallisuuden rajotetun tiedon tähden täytyy olla paljo maallista kokemusta, mikä näyttää tarpeettoman

---

[1] Syynseurauksellisuus. Suom. muist.

tuskalliselta, väärältä ja hyödyttömältä. Minä näkee, ennen kun hän sukeltaa „ruumiin Leetheeseen“ [1], ne syyt, jotka ratkaisevasti määräävät sen lihaantumisen ehdot, lihaantumisen, johon hän on antautumaisillaan, ja siinä lihaantumisessa löytyvät kehitystilaisuudet. On helppo ymmärtää, kuinka vähän kaikki välttyvät surut ja tuskat painavat vaakakupissa, ja kuinka mitättömiä maalliset ilot ja kärsimykset ovat tämän läpäisevän, kauas näkevän katseen edessä. Mitäpä näet kukin maallinen elämä muuta on kuin askel

jokaisen lihaantuvan minän eli jumalallisen sielun lakkaamattomassa kehityskulussa ulkopuolisesta sisäiseen, aineellisesta henkiseen, jolloin jokaisen eri ajanjakson lopussa tullaan jumalallisen pääperusteen ehdottomaan yhteyteen. Päästä voimasta voimaan, jonkun tason kauneudesta ja täydellisyydestä toisen tason suurempasn kauneuteen ja täydellisyyteen, saaden lisää uutta ihanuutta, tuoretta tietoa ja voimaa jokaisessa kiertokoulussa, semmoinen on jokaisen minän kohtalo. [2]

Mitä semmoisen kohtalon rinnalla merkitsee silmänräpäyksen kestävä, välttyvä kärsimys tai vaikkapa pimeyden peittämän, kokonaisen elinajan tuska?

---

[1] *Leethee* oli vanhojen kreikkalaisten uskonnollisissa vertauskuvissa „kuoleman virta“, josta juomalla vainaja unohti koko maallisen elämänsä. Suom. muist.

[2] *Key to Theosophy,* s. 155.

JÄLLEENSYNTYMISEN TODISTUKSET.

Jälleensyntymisen totuusnäytteet eivät muodosta yleistä todistuskelpoisuutta vaan tarjoavat niin voimakkaan todennäköisyystodistuksen kuin asian luonteessa voi olla. Se periaate, jota ne tukevat, tarjoaa ainoan tyydyttävän selityksen kansojen kasvamiseen ja häviöön, yksilöllistä kehitystä koskeviin tosiasioihin, ihmisen erilaisiin kykyihin, historian toistuviin kierroskausiin ja ihmisen erikoislaatuisiin luonteenominaisuuksiin. Minä tyydyn — huolimatta siitä omasta varmasta tiedostani, että jälleensyntyminen on luonnossa esiintyvä tosiasia — esittämään sitä tässä järkeen pystyvänä, toimivana edellytyksenä pikemmin kuin todistettuna oppilauseena, sillä minä kirjotan niitä varten, jotka etsivät todistuksia ihmiselämän ja historian tosiasioista, eikä jälleensyntyminen näitten mielestä voi olla enempää kuin paljas mahdollinen ja todenmukainen edellytys. Ne, jotka tietävät jälleensyntymisen todeksi, eivät kaipaa minun antamia todistuksia.

1. Löytyy elossa olevia henkilöitä samoin kuin niitä, jotka eivät nykyään ole maallisessa elämässä, jotka muistavat omat menneet lihaantumisensa ja voivat muistiinsa palauttaa niitten tapahtunut samoin kuin he muistavat nykyisten elämäinsä tapaukset. Muisti — joka on yhdistävänä renkaana itsetietoisen olennon eri kokemustilojen välillä, ja joka säilyttää sekä yksilöllisyys- että persoonallisuustunteen — ulottuu heillä menneitten syntymäin ja kuolemain porttien tuolle puolelle, eivätkä kuoleman yöt katkase muistin kahleita enempää kuin niitä katkasevat ne yöt, jotka erottavat tavallisen elämämme

päivät toisista. Heidän menneinä elämänaikoinaan sattuneet kohtaukset ovat heidän eläväin itsiensä yhtä todellisia kokemuksia kuin ne olisivat tapahtuneet muutama vuosi sitten, ja sanominen heille, ettei heillä ole ollut näitä kokemuksia, tuntuu heistä yhtä mielettömältä kuin väitettäisiin, että ne tapahtumat, jotka he kokivat kymmenen vuotta sitten, sattuivat jollekin muulle eivätkä heille. He eivät tahtoisi väitellä siitä kysymyksestä, vaan kohauttaisivat olkapäitään ja jättäisivät asian sikseen, sillä ei kukaan voi väittelemällä poistaa ihmisen omaa kokemusta hänen itsetietoisuudestaan. Toiselta puolelta ei voi ihmisen todistus tosiasioista, jotka ovat hänen omassa tiedossaan, todistaa näitten tosiasiain olemassaoloa toiselle henkilölle, eikä tämä todistus siis ole sitova totuudennäyte kenellekään muulle kuin kokemuksentekijälle. Jälleensyntymisen totuus on lopullinen varmuus sille henkilölle, jonka muisti säilyttää tämän todistuksen hänen omasta menneisyydestään; sen arvon, jonka kuulija sille antaa, täytyy riippua siitä mielipiteestä, mikä tuolla kuulijalla on puhujan „terveestä järjestä“ ja siveellisestä arvosta. Jos puhuja on henkilö, jolla ei ainoastaan ole tavallista „tervettä järkeä“ jokapäiväisen elämän asioissa vaan mitä valtaavin järkitajunnallinen lujuus, henkilö, joka ei ainoastaan tavallisessa merkityksessa ole siveellinen vaan siveellisesti ylevän puhdas, totuutta rakastava ja tarkkatuntoinen, niin semmoisissa oloissa hänen tyyni vakuutuksensa siitä, että hän muistaa omasta elämästään kohtauksia, jotka, sanokaamme, sattuivat muutama vuosisata sitten, ja hänen yksityiskohtainen kertomuksensa näistä tapahtumista ja niitten yhteydessä olevista paikallisista ympäristöistä painaisivat paljon niistä, jotka tuntevat hänen rehellisyytensä ja arvostelukykynsä. Tämä on toisarvoinen todistus, mutta hyvä laatuaan.

2. Kasvi, eläin ja ihminen osottavat „perinnöilisyyden lain“ vaikutuksen merkkejä ja vanhempien taipuisuutta siirtämään oman elimistönsä omituisuuksia jäl-

keläisiinsä. Tammi, koira, ihminen tunnetaan pintapuolisista eroavaisuuksistaan huolimatta koko maailmassa. Kaikki ne syntyvät ja kasvavat määrätyssä järjestyksessä; kahdesta solusta, miehellisestä ja naisellisesta saa jokainen niistä alkunsa, kehittyen vanhempien luonteenominaisuuksien määräämiin suuntiin. Jälkeläisissä toistuvat erikoiset, vanhemmille kuuluvat tunnusmerkit, ja miten suuressa määrässä saman lajin perheet toisistaan eroavatkin, tunnemme kuitenkin niitä yhdistävät omituisuudet. Me yhdistämme „koira“-nimellä bernhardilaisen koiran ja pienen sylikoiran, metsästyskoiran ja italialaisen vinttikoiran, samoin kuin „ihminen“-nimellä yhdistämme veddahin[1] ja englantilaisen, neekerin ja raajputin.[2] Mutta kun vertaamme esim. koira- ja ihmismuunnosten järkitajunnallisia ja siveellisiä kykyjä toisiinsa, niin huomaamme melkoisen eroavaisuuden. Koirassa vaihtelevat nämä kyvyt verrattain ahdasten rajojen sisäpuolella. Koira voi olla viisas tai tyhmä, petollinen tai luotettava, mutta viisaan ja tyhmän koiran välinen erotus on verrattain pieni. Mutta miten ääretön onkaan ihmiseen nähden se välimatka, joka erottaa alhaisimman korkeimmasta sekä järkitajunnallisessa että siveellisessä suhteessa! Toinen kansanrotu osaa laskea ainoastaan „yksi, kaksi, kolme, monta“, kun taas toisen pojat voivat määritellä etäisyyksiä, jotka täytyy laskea valovuosissa. Toinen rotu pitää lapselle kuuluvana hyveenä tappaa vanhempansa tai katsoo petosta oikeutetuksi, kun taas toinen antaa ihmiskunnalle Francis Xavierin, Howardin, Lloyd Garrisonin. Kaikkiin niihin asujanrotuihin nähden, jotka kansottavat maan, löydämme ainoastaan ihmisestä niin suuren fyysillisen yhtäläisyyden ja niin äärettömän järkitajuntaa ja siveellisyyttä koskevan

---

[1] Intian alhaisimmilla kehitysasteilla oleva kansanheimo. Suom. muist.

[2] Intian korkeimmilla kehitysasteilla oleva kansanheimo. Suom. muist.

eroavaisuuden. Minä myönnän fyysillisen perinnöllisyyden toisen selitykseksi, mutta tarvitsen jonkun uuden tulontekijän, jota ei eläimessä huomata, toista selittämään. Jälleensyntyminen, minkä mukana aina seuraa jatkuvasti elävä järkitajunnallinen ja siveellinen minä, joka oppii kokemuksesta ja kehittyy vuosituhansien kuluessa, tarjoaa tyydyttävän perusteen ja syyn, joka myös selittää, miksi ihminen edistyy, kun eläimet älylliseltä ja henkiseltä näkökannalta katsoen pysyvät paikallaan, paitsi kun ihminen niitä keinotekoisesti harjottaa ja kesyttää. Niin kauas kuin tiedot taaksepäin ulottuvat, ovat villieläimet eläneet niinkuin nytkin elävät petoeläimet, puhvelilaumat, apinaheimot, muurahaisyhteiskunnat; ne elävät ja kuolevat sukupolvi toisensa jälkeen, toistaen vanhempiensa tapoja, liukuen pitkin esivanhempiensa vakoja, kehittämättä korkeampaa yhdyselämää. Niillä on fyysillinen perinnöllisyys kuten ihmiselläkin, mutta fyysillinen perinnöllisyys ei anna niille — sillä ei se voi — sitä kerättyä kokemusta, mikä tekee jatkuvasti elävät ihmiselliset minät kykeneviksi kiipeämään alituisesti eteenpäin, luomaan suuria sivistysmuotoja, keräämään tietoja ja nousemaan yhä korkeammalle, joten ei kukaan voi vetää rajaa, minkä ulkopuolelle ei ihmiskunta voisi kehityksessään päästä. Tämä jatkuvasti elämä alkuaine, joka puuttuu eläimeltä, ja joka on ihmisessä, selittää, miksi eläin pysyy paikallaan ja miksi ihminen etenee. Ei ole mitään yksilöllistä varastohuonetta sitä kokemusta varten, jonka eläin kerää. Mutta ihminen, kooten kokemuksensa oleellisuuden sen kuolemattomaan minään alkaa elämänsä toisensa jälkeen, tämä varasto mukanaan omaisuutenansa, ja hänellä on siis alituisen yksilöllisen kasvamisen mahdollisuus. Miten näet järkitajunnallista kokemusta jatkettaisiin muuten kuin itsetietoisuuden avulla? Fyysillisiä tapoja, jotka muovaavat elimistön, voidaan jatkaa fyysillisesti, kuten hevosen taipumusta ravaamiseen, koiran taipumusta vaanimiseen j. n. e. Sekä eläimiin että ihmisiin nähden ovat nämä tosiasiat yhtäläi-

sesti huomattavissa. Yhtä huomattava on eläimen järkitajuntaa ja siveellisyyttä koskeva paikallaan pysyminen verrattuna ihmisen edistyskykyyn. Toinen huomionarvoinen tosiasia on se, ettei mikään ulkopuolinen vaikutus voi alhaisimpiin ihmisrotuihin kuuluvien yksilöjen aivoissa herättää siveellisten käsitteitten alkeitakaan, mitkä edistyneempien aivot omaksuvat melkein heti paljaasta viittauksesta. Jokin muu kuin aivolaitos on välttämätön, jotta järkitajunnallinen tai siveellinen käsite voitaisiin ymmärtää, eikä mikään harjotus voi antaa tätä „jotakin". Harjotus voi tehdä aivolaitoksen herkäksi, mutta minästä lähtevä sysäys tarvitaan ennen kun laitos voi vastata ulkopuolelta tuleviin yllätyksiin. Tätä totuutta vastaan ei todista se seikka, että eurooppalainen lapsi, joka oli pidetty erotettuna kaikesta ihmisellisestä seurasta, siitä tilasta vapautettuna huomattiin eläimelliseksi ja tuskin ihmiselliseksi, sillä fyysillinen elin tarvitsee fyysillisten vaikutusten terveellistä kosketusta, jos sitä mielitään käyttää fyysillisellä tasolla. Jos se luonnottomalla käsittelyllä turmellaan, ei se voi vastata minän lähettämiin sysäyksiin enempää kuin piano, joka on jätetty kosteutumaan ja ruostumaan, voi antaa sointuvia säveliä vahingoittuneista soittimistaan.

3. Perheen rajojen sisäpuolella on muutamia perinnöllisiä omituisuuksia, jotka alituisesti uudelleen esiintyvät, ja eräänlaatuinen „perheyhtäläisyys" liittää perheen jäsenet toisiinsa. Nämä fyysilliset yhtäläisyydet ovat selviä ja niitä pidetään perinnöllisyyden lain todistuksina. Niin pitkälle on kaikki hyvin. Mutta mikä laki selittää ne sielunkykyjä ja siveellistä luonteenominaisuutta koskevat hämmästyttävät eroavaisuudet, jotka esiintyvät yhden ainoan perheen piirissä, samojen vanhempien lasten kesken? Perheessä, minkä muodostavat rauhalliset, kotia rakastavat ihmiset, jotka useamman sukupolven aikana ovat asuneet samalla paikalla, syntyy hurjistelu- ja retkeilyhaluinen poika, jonka luonnetta ei mikään kuritus voi masentaa, eivät mitkään houkuttimet

hillitä. Kuinka voi moinen luonteenlaatu esiintyä sellaisissa ympäristöissä, jos älyllinen ja siveellinen luonto johtuu esivanhemmallisista lähteistä? Tai „musta lammas“ syntyy puhtaassa ja ylevässä perheessä, tuottaen ahdistusta niille sydämille, jotka rakastavat häntä, ja saattaen tahrattoman nimen häpeään. Mistä hän tulee? Tai valkea kukka, jolla on pyhimyksellisen hurskas luonne, paljastaa säteilevän kauneutensa epäsiisteissä ja raaoissa perheympäristöissä. Mikä pudotti tämän valikoidun taimen siemenen niin huonoon maaperään? Tässä tarjoaa jälleensyntyminen joka tapauksessa johtolangan, sijottaen älylliset ja siveelliset ominaisuudet kuolemattomaan minään eikä fyysilliseen ruumiiseen, joka on syntynyt vanhemmista. Suuri fyysillinen yhtäläisyys esiintyy veljeksissä, joitten älylliset ja siveelliset luonteenominaisuudet ovat niin kaukana kuin maan navat toisistaan. Perinnöllisyys selittää toisen mutta ei toista.[1] Jälleensyntyminen astuu täyttämään kuilun ja tekee siten täydelliseksi ihmisellisen kehityksen periaatteen.

4. Tämä sama kysymys esiintyy vielä voimakkaampana kaksoisia koskevassa tapauksessa, jossa lapsilla ei ainoastaan ole samat esivanhemmat vaan samat syntymän edelliset ehdot. Kuitenkin kaksoiset usein yhdistävät mitä täydellisimmän fyysillisen yhtäläisyyden suureen älylliseen ja siveelliseen erilaisuuteen. Toinen merkille pantava seikka kaksoisiin nähden on se, ettei edes äidin eikä hoitajattaren tarkka silmä voi kaksoisia näitten lapsuusvuosina erottaa toisistaan. Kun maanas myöhemmässä elämässä sitä vastoin on työskennellyt fyysillisen verhonsa avulla, on hän niin muovaillut sen, että fyysillinen yhtäläisyys vähenee ja luonteenominaisuuksien eroavaisuus painaa leimansa muuttuvaisiin kasvonpiirteisiin.

---

[1] En jätä huomioon ottamatta „perinnönomaista johtuvaisuutta“ enkä kysymystä, miten nämä toisilleen vastakkaiset luonteenlajit tulevat perheeseen, jos minät, kuten sanotaan, vetäytynät niille soveltuviin ympäristöihin. Mutta näitä kohtia käsitellään „vastaväitteissä“.

5. Lapsessa esiintyvä ennenaikainen kypsyys vaatii jotakin selitystä tieteen puolelta. Kuinka voi Mozart neljän vuoden ikäisenä näyttää taitoa, jota ei kukaan ollut hänelle opettanut? Ei hänellä ollut ainoastaan sävelmakua vaan myös „vaistomainen" kyky koota ja asettaa sopusointuun säveliä, joita hänelle annettiin, eikä hän tätä tehdessään rikkonut ainoatakaan niistä sopusointuisuuden laeista, jotka soittotaiteilijan täytyy kärsivällisyyttä vaativalla opiskelulla tulla tuntemaan. „Hän oli syntynyt soitannollisesta perheestä", sanotaan. Tietysti; muutenhan olisi vaikea ymmärtää, mistä hän olisi saanut sen herkkätuntoisen fyysillisen laitoksen, joka oli välttämättömän tarpeellinen ilmaisemaan hänen ylenmääräistä neroansa. Mutta jos hänen perheensä antoi hänelle neron yhtä hyvin kuin sitä ilmaisemaan tarvittavan fyysillisen koneistonkin, tekisi mieli saada tietää, miksi niin moni muu omisti samallaisen fyysillisen, soitannollisen laitoksen, kun ei kumminkaan kukaan muu kuin hän osottanut sitä voimaa, joka virtasi esiin symfoonioissa, sonaateissa, opperoissa ja messuissa, ja joka tulvasi säkenöivinä suihkuina tuosta tyhjentämättömästä lähteestä. Miten niin valtaava vaikutus voisi syntyä niin riittämättömästä syystä? Koko Mozart-perheen keskuudessa oli ainoastaan yksi Mozart. Voisi mainita moniaita muita tapauksia, joissa lapsi on voittanut opettajansa, tehden helposti semmoista, johon nämä olivat tarvinneet vaivalloista työtä, ja toimittaen heti paikalla sellaista, mihin eivät opettajat ole ensinkään kyenneet.

6. Lapsessa esiintyvä ennenaikainen kypsyys on ainoastaan neron ilmausmuoto, ja nero itse tarvitsee selitystä. Mistä tulee nero, jonka jälille on vaikeampi päästä kuin ilman lintujen lennon? Mistä ovat tulleet Platon, Dante, Bruno, Shakespeare, Newton, nämä ihmiskunan säteilevät lapset? He polveutuvat keskinkertaisista perheistä, ollen ensimäisinä ja viimeisinä tekemässä niitten nimet kuolemattomiksi, perheistä, joitten vähäpätöisyys juuri selvästi todistaa niitten keskinkertaisia ky-

kyjä. Lapsi syntyy. Sitä rakastetaan, hyväillään, kuritetaan ja kasvatetaan niinkuin muitakin lapsia. Äkisti nousee nuori kotka kattohirren alla olevasta kotivarpusen pesästä ylös aurinkoa kohden, ja sen siivenlyönnit panevat itse ilman värisemään. Jos semmoista tapahtuisi fyysillisellä tasolla, emme mumisisi: „Perinnöllisyys ja merkillinen esivanhemmista johtuva ominaisuus". Me koettaisimme etsiä kotkavanhempia emmekä hakisi vanhempia varpussuvusta. Kun voimakas minä laskeutuu keskinkertaiseen perheeseen, täytyy meidän samalla tavalla tuosta minästä etsiä neron syytä eikä meidän sovi hakea sitä perheen polveutumisluettelosta.

Tohtiiko joku selittää suurten siveellisten nerojen Lao-Tsen, Buddhan, Zarathustran ja Jeesuksen maailmaan syntämisen tapahtuneen perinnöllistä tietä? Onko sitä jumalallista juurta, josta nämä ihmiskunnan kukat polveutuvat, etsittäessä kaivettava fyysillisen polveutuvaisuuden maaperää, onko heidän ihanain elämäinsä lähteitä haettava keskinkertaisen ihmiskunnan pienestä kaivosta? Mistä toivat he viisauden, jota ei heille ollut opetettu, mistä henkisen näkemisensä, mistä ihmisellisiä suruja ja puutteita koskevan tietonsa? Ihmiset ovat olleet niin hämmästyneinä heidän opetuksestaan, että ovat uneksineet sitä yliluonnoilisen jumaluuden ilmestykseksi, sen ollessa satojen ihmiselämäin kypsynyt hedelmä. Niitten, jotka hylkäävät yliluonnollisen jumaluuden, täytyy joko omaksua jälleensyntyminen tai tunnustaa omaa alkuperäänsä koskeva kysymys ratkaisemattomaksi. Jos perinnöllisyys voi tuottaa Buddhia ja Khristoksia, niin voisihan se antaa meille useampia semmoisia.

7. Me joudumme samaan tulokseen ottamalla huomioon sen tavattoman erilaisuuden, joka on ihmisissä erilaisten tietojen omaksumiseen nähden. Verrattakoon toisiinsa kahta henkilöä, joilla on jommoinenkin järjenkyky, ja jotka ovat pikemmin ymmärtäväisiä kuin tyhmiä. Esitettäköön heille sama viisaustieteellinen järjestelmä. Toinen käsittää pian sen johtavat perusteet, toinen pysyy

asiasta osattomana ja välittämättömänä. Jos näille samoille kahdelle henkilölle esittää jonkun muun järjestelmän, niin heidän kantansa siihen nähden muuttuu päinvastaiseksi. Toisella „on taipumusta“ toiseen ajatusmuotoon, toisella taas toiseen. Kaksi tiedonhaluista tuntee vetäymystä teosofiaan ja alkaa tutkia sitä. Vuoden kuluttua toinen tuntee sen pääperusteet ja voi soveltaa niitä, kun taas toinen taistelee sekasorron keskellä. Toisesta näytti jokainen käsite tutulta ensi näkemällä ja kuulemalla, toisesta taas uudelta, selittämättömältä ja oudolta. Se, joka uskoo jälleensyntymiseen, ymmärtää, että tuo opetus on vanhaa toiselle ja uutta toiselle. Toinen oppii nopeasti, *koska hän muistaa;* hän saa vaan takaisin entisen tiedon. Toinen oppii hitaasti, koska hänen kokemuksensa ei ole sisältänyt näitä luonnon totuuksia, ja vaivalloisesti hankkii hän niitä itselleen ensi kertaa.

8. Tämän menneen tiedon nopeasti muistamisen läheisessä yhteydessä on se sisäinen näkeminen, joka huomaa jonkun totuuden todeksi, kun se hänelle esitetään, tarvitsematta pitkäveteistä todistelua asiasta vakaumukseen päästäkseen. Semmoinen sisäinen näkeminen on pelkästään tosiasian tunteminen, tosiasian, johon on tutustuttu menneessä elämässä, vaikka se tosiasia sattuu eteen ensi kertaa nykyisessä elämässä. Sen tunnusmerkkinä on se seikka, ettei mikään todistelu vahvista sitä sisäistä vakaumusta, joka saatiin tämän tosiasian pelkästä mainitsemisesta. Todisteluja, jotka näyttävät sen todellisuuden, voidaan etsiä ja sommitella muitten tähden, mutta niitä ei tarvita itse uskojaa tyydyttämään. Mitä häneen tulee, on *se* työ tehty hänen omassa menneessä kokemuksessaan, eikä hänen tarvitse enää uudestaan kulkea samaa tietä.

9. Jälleensyntyminen ratkaisee, toisin kuin mikään muu ihmisen olemista käsittelevä periaate, asianhaarain, kyvyn ja tilaisuuden erilaisuutta koskevat kysymykset, mitkä muuten todistaisivat, ettei oikeus ole tulontekijänä elämässä, vaan että ihmiset ovat vastuunvapaan luojan

mielivallan tai sieluttoman luonnon sokeitten voimien pelkkiä leikkikaluja. Lapsi syntyy varustettuna aivoilla, jotka soveltuvat olemaan kaikkien eläimellisten viettien työkaluina, „rikosaivoilla“, jotka ovat pahojen himojen ja raakojen vaistojen käyttövälineinä. Hän on varkaan ja irstailuun vajonneen naisen lapsi, ja hänen elinverensä virtaa epäpuhtaasta ja myrkytetystä lähteestä. Hänen ympäristönsä kasvattaa hänet paheelliseen elämään ja harjottaa hänet kaikkiin pahoihin tapoihin. Toinen lapsi syntyy varustettuna jalosti muovatuilla aivoilla, jotka soveltuvat ilmaisemaan mitä loistavinta järkeä, eläimellisten viettien tarvitsemien elinten ollessa vähän kehittyneitä. Hän on puhdasten ja ajattelevien vanhempien lapsi, hänen fyysillinen luontonsa on rakennettu hyvistä aineksista, ja hänen ympäristönsä johtaa hänet hyville ja oikeille teille, kasvattaen häntä hyvään ja jaloon toimintaan ja auttaen häntä hillitsemään kaikki alhaiset ja huonot ajatukset. Toisen ovat elimistö ja ympäristö edeltäpäin tuominneet rikokselliseen elämään tai parhaassa tapauksessa, jos jumalallinen voima hänessä esiintyy tuntuvana, pelottavaan taisteluun tavattomia vaikeuksia vastaan, taisteluun, jonka, vaikka se päättyisikin voitolla, täytyy uuvuttaa, runnella ja murtaa voittaja. Toisen lapsen ovat elimistö ja ympäristö jo edeltäpäin tuominneet hyvää tekevään toimintaan, eikä hänen taistelunsa koske sitä pahaa, mikä vetää häntä alaspäin vaan sitä korkeampaa hyvää, mikä houkuttelee häntä ylöspäin. Mistä johtuvat sellaiset erilaiset kohtalot, jos nämä ihmisolennot tulevat ensi kertaa elämän näyttämölle? Sanommeko, että joku itsetietoinen ja ylivaltijas kaitselmus luo kaksi elämää, tuomiten toisen äärimmäiseen alennustilaan ja siunaten toisen mitä parhailla mahdollisuuksilla? Jos niin on laita, ei valittava ja avuton ihmiskunta voi pohjattoman vääryyden käsissä muuta kuin kauhistua ja alistua, mutta sen täytyy lakata puhumasta, että oikeus tai rakkaus ovat sen palveleman jumaluuden ominaisuuksia. Jos samallainen tulos on so-

keain luonnonvoimien aiheuttama, on ihminen silloinkin avuttomana syitten vallassa, joita ei hän voi tutkia eikä hallita, ja niin kauan kun hänen sukunsa kärsii, täytyy hänen sydämensä ympärillä hiemurrella koston myrkyllisen kyykäärmeen, koston, mikä tähtää vääryyteen, joka sallii sokean luonnon onnenrattaan jauhaa hyviä ja pahoja kohtaloja, mitkä putoavat ihmisten syliin heidän kykenemättä ottamaan niitä vastaan eikä hylkäämään. Mutta jos jälleensyntyminen on tosi, niin oikeus hallitsee maailmaa ja ihmisen kohtalo on hänen omissa käsissään. Antautuminen pahoihin ajatuksiin ja tekoihin, pahan tekeminen muille ja häikäilemättömästi itsekästen pyyteitten tavotteleminen rakentavat jälleensyntyvälle ihmiselle aivot, jotka ovat näitten pyrkimysten lisääntyvän ilmaisun sopiva väline, aivot, joista kaikki pahat taipumukset löytävät valmiiksi kynnetyt vaot, joita myöten niitä taipumuksia helposti kehitetään, ja joista hyvät voimat turhaan hakevat fyysillisiä elimiä ilmenemisvälineikseen. Semmoisilla pahoilla fyysillisillä edellätyksillä varustettu luonto vetäytyy sopivaan ympäristöön, jossa pahantekemistilaisuuksia tarjoutuu joka taholta, vanhempiin, joitten myrkytetyt ruumiit voivat antaa ne fyysilliset ainekset, jotka parhaiten soveltuvat semmoisen ilmaisun pohjaperustukseksi. Kauhistavaako? No niin; juuri yhtä kauhistavaa kuin se tosiasia, että jatkuva juopottelu aiheuttaa ruumiin ja aivojen häviön. Mutta missä on oikeus, missä lahjomaton laki, siellä on toivo, siellä emme enää ole tuulen häälyttämää ruokoa vaan oman kohtalomme määrääjät, koska me tiedon avulla osaamme käyttää näitä lakeja, jotka eivät koskaan petä meitä, ja joista tulee meidän auttajia sen sijaan että ne olisivat vihollisiamme. Kuten ihminen näet voi rakentaa pahaa luonnetta, voi hän rakentaa hyvääkin, ja äsken lyhyesti esitettyjen tulosten vastakohta voidaan saada aikaan. Pahan ajatuksen ja teon vastustaminen, kärsivällinen muitten palveleminen, päättelijäästi antautuminen seuraamaan epäitsekkäitä tarkotusperiä rakentavat jälleensynty-

vää ihmistä varten aivot, jotka ovat näitten pyrkimysten lisääntyvän ilmaisun sopiva väline, aivot, joista kaikki hyvät taipumukset löytävät valmiiksi kynnetyt vaot, joita myöten niitä taipumuksia helposti kehitetään, ja joista pahat voimat turhaan hakevat fyysillisiä elimiä ilmenemisvälineikseen. Semmoinen luonne vetäytyy samaten ympäristöön, jossa hyväntekemistilaisuuksia on runsaasti, vanhempiin, jotka ovat arvokkaat rakentamaan sille fyysillisen majan. Mutta joka tapauksessa rakennetaan maja rakennusmestarin, minän piirustuksen mukaan, ja hän on vastuullinen työstään.[1]

Edelleen selittää jälleensyntyminen ne tavattomat vastakohdat, jotka esiintyvät ihmisten pyrkimyksissä ja kyvyissä. Me näemme, miten innokas sielu on vangittuna tarkotustaan vastaamattomassa ruumiissa, ja me tiedämme, että sitä nyt pitää vaikeuksissa sen oma edellisessä elämässä osottama velttous, kun ei se tahtonut käyttää kykyjänsä. Me näemme toisen, joka haluaa päästä tiedon huipulle, liikuttavalla innolla koettavan saada selville mitä hienoimmat käsitteet, samalla kun hän osottaa säälittävää kykenemättömyyttä omaksua edes sen viisausopin ensimäisiä ja alkeellisia aatteita, viisausopin, johon hän tahtoisi täysin perehtyä, tai täyttää jotakuinkin epäitsekkään ja hyödyllisen elämän kohtuullisimpiakaan vaatimuksia. Me ymmärrämme, miten menneisyydessä on tilaisuuksia lyöty laimiin, suuren kehityksen mahdollisuuksia halveksittu tai itsepäisesti torjuttu, joten minän kulku ylöspäin johtavalla tiellä nyt kohtaa esteitä ja hänen voimansa on lamautunut. Säälittävällä ja toivottomalla innolla haluaa sielu tietoa, jota ei siltä kieltäkään mikään ulkopuolinen voima, mutta jota ei se voi

---

[1] Ei koskaan sovi unohtaa, että maailmallinen arvo, rikkaus j. n. e. eivät kule rinnakkain hyvien ja huonojen ympäristöjen kanssa. Tekstissä mainitussa ensimäisessä äärimmäisyystapauksessa ovat ympäristöt selvästi huonot, mutta toisessa tapauksessa voi minä joutua maailmallisten huolien ympäröimäksi juuri sentähden, että se oli saanut oikeuden kasvamistilaisuuksiin.

saavuttaa, koska ei se näe sitä, vaikka se on ihan sen jaloissa.

Löytyy eräs toinen viittaus, mikä voi antaa miettimisen aihetta niille, jotka uskovat persoonalliseen, ylivaltijaaseen kaitselmukseen, joka luo ihmisten henget. Onko mahdollista ajatella jumaluutta, joka luotujensa viittauksesta ja käskystä käyttäisi luomisvoimaansa, ja joka ihmisten himoja ja haluja odottavana palvelijana loisi ihmishengen asumaan ruumiissa, mikä johtuu niin alhaisesta työstä kuin hillitsemättömästä itsensä hemmottelemisesta? Tämä alituinen uusien henkien luominen asumaan muodoissa, joitten olemassaolo riippuu ihmisen oikuista, sisältää jotakin, minkä täytyy olla vastenmielistä niille, jotka pitävät kunniassa sitä ihannetta, mikä heillä on jumalallisesta olennosta. Kuitenkaan ei ole mitään muuta vaihtoehtoa, jos he uskovat, että ihminen on henki — tai että hänellä on sielu, kuten he tavallisimmin sanovat — ja hylkäävät jälleensyntymisen.[1]

10. Toinen todistusperustelu, mikä kuuluu ainoastaan niille, jotka uskovat ihmisen kuolemattomuuteen, on se, että kaikki, mikä alkaa ajassa, loppuu ajassa. Kaikella, millä on alku, on myös loppu, ja kuoleman jälkeisen kunlemattomuuden välttämätön johtuma on syntymän edellinen ikuinen olemassaolo. Tästä syystä Hume selitti, että jälleensyntyminen oli ainoa sielua koskeva periaate, jota viisaustiede saattoi kuunnella, koska „sen, mikä on häviämätöntä, täytyy olla syntymätöntä“. Ajatuksen, joka kohoaa viisaustieteen arvoon, täytyy omaksua joko jälleensyntyminen tai yksilöllisen olemassaolon kuolemassa lakkaaminen.

11. Jos tunnustetaan ihmisen henkisen järkitajunnan kuolemattomuus, niin eikö ole jotakin epäjärkevää siinä olettamuksessa, että semmoinen järkitajunta tulee maailmaan, asuu, sanokaamme, Fidji-saarelaisen ruumiissa,

---

[1] Katso prof. W. Knightin Essaytä *the Fortnightly Reviewissa,* syysk. 1878.

jättää sen eikä enää koskaan palaa saamaan niitä lukemattomia opetuksia, joita tämä maallinen elämä voi tarjota, mutta joita ei se vielä ole antanut hänelle? Me ymmärrämme, kuinka paljoa enemmän älyllistä ja henkistä kehitystä ihminen voi maapallolla saavuttaa kuin sen määrän, minkä Fidji-saarelainen on hankkinut. Miksi tuo järkitujunta lopullisesti jättäisi maallisen elämän ennen kun kaikki sen tarjoamat opetukset on saatu? Tuon kokemattoman järkitajunnan lähettäminen johonkin korkeamman henkisen elämän tilaan olisi samallaista kuin koulun alimmalla luokalla olevan pojan lähettäminen yliopistoon. Tavallinen järki käskee hänen lomapäivät levättyään lukukausi toisensa jälkeen palata kouluun, kunnes hän pääsee ylemmälle luokalle ja opittuaan sen mitä koulu on voinut hänelle opettaa, siirtyy siltä korkeakoulun laajaperäisempään elämään ja syvällisempään oppiin.

12. Yhdenmukaisuus viittaa siihen seikkaan, että tilapäiset ja pysyväiset perusaineet yhden elämänkierroksen kuluessa ovat samaan aikaan olemassa. Puun lehdet syntyvät, kasvavat täyteen määrään ja putoavat pois; eläessään ottavat ne ravintoa, muuttavat sen puulle hyödyllisiksi aineksiksi, siirtävät elinvoimansa tuloksen puuhun ja — kuolevat. Ne eivät enää nouse, mutta puu jatkaa elämistään ja uuden kevään tullessa panee se uuden lehtisadon toimeen. Samalla tavalla elää persoonallisuus, kerää kokemusta, muuttaa sen pysyväisiksi arvoperusteiksi, siirtää sen jatkuvasti elävään puuhan, ja häviää sitten. Talven kuluttua työntää minä uuden persoonallisuuden esiin, tehdäkseen samallaisen työn, siten rakentaakseen ihmispuuta ja pitääkseen voimassa sen kasvamista. Siten näemme koko luonnossa tilapäisen palvelevan pysyväistä, työskennellen tuon pysyväisemmän elämän kehittämiseksi, elämän, jonka paljas katoava ilmaus se itse on.

13. Historian palaavat kierroskaudet viittaavat suuren ihmismäärän niin sanoaksemme kasottain jälleen

syntymiseen. Me huomaamme viisitoista vuosisataa kestävien ajanjaksojen lopulla uudestaan esiintyvän järkitajunnan ja luonteenominaisuuden näytteitä, jotka olivat ominaisia semmoisten ajanjaksojen alkupuolille. Verratkoon tutkija tämä aate mielessä Rooman historian Augustuksen aikaa Englannin historian Elisabetin aikaan. Verratkoon hän vallottavaa, siirtomaita ja valtakuntia perustavaa roomalaisluonnetta englantilaiseen. Verratkoon hän Khristoksen syntymän jälkeisen kolmannen ja neljännen vuosisadan uskonnollisia aatevirtauksia kahdeksannentoista ja yhdeksännentoista vuosisadan samallaisiin virtauksiin ja katsokoon, eikö hän nykyään vallalla olevasta salaisopillisesta ja syvälliseen tietoon pyrkivästä ajatussuunnasta voi löytää neljännen vuosisadan lopulla vallinneen ajatussuunnan uusiutumista. Kun hän jonkun ajan on seurannut tätä tutkimussuuntaa, alkaa hän huomata, miten se teosofisissa kirjoissa annettu lausunto, että viisitoista vuosisataa on „kahden lihaantumisen välinen keskinkertainen aika“, ei ole pelkkää mielikuvitusta eikä arvelua.

14. Kansanrotujen synty ja häviö selitetään parhaiten jälleensyntymisedellytyksen avulla. On huomattu, että muutamat kansanrodut ovat sukupuuttoon kuolemaisillaan, huolimatta niitten häviämisen estämiseksi tehdyistä ponnistuksista. Niitten naiset tulevat hedelmättömiksi, ja siten niitten väkiluku tasaisesti vähenee, näitten kansanrotujen täydellisen häviämisen ollessa vaan ajan kysymyksenä. Jälleensyntymisopin omaksuja sanoo: „Minät jättävät tuon rodun. Kaikki, mitä tuossa esikoisessa ilmausmuodossa voidaan oppia, on opittu. Ne minät, jotka kerran opettivat sen lapsia, ovat menneet muihin rotuihin. Ei ole enää lapsisieluja, joitten tarvitsee harhaillen kulkea sen rodun kautta aikaisempia ihmisellisiä kokemuksia tapaillessaan. Tästä syystä ei siihen rotuun nähden tehdä mitään vaatimuksia syitten tasolla, ja rodun täytyy välttämättä hävitä.“ Myöskin huomaamme, että kun joku kansanrotu on päässyt kehityksensä

huipulle, siinä alkaa hitaasti tuntuva taantumus, ja että samaan aikaan toinen rotu alkaa kehittyä, kohoten samalla kun toinen laskee. Edistyneemmät minät näet, käytettyään jotakin rotulajia kaikella mahdollisella tavalla, hakevat toisen rotulajin, jolla on suuremmat mahdollisuudet, ja jättäen vähemmin edistyneet minät lihaantumaan ensimäiseen rotuun, menevät ne itse johonkin nuorempaan rotuun. Siten jatkuu asiain meno; yhä vähemmin edistäneet minät lihaantuvat ensimäisessä rotulajissa, joka sentähden hitaasti huononee, kunnes mainittu aste on saavutettu ja lähestyvän häviön merkit ovat nähtävissä.

Monta muuta todistusta jälleensyntymisen todellisuudesta voitaisiin antaa, mutta tilan ahtauden tähden täytyy näitten riittää. Vakava ja vaivaa näkevä tutkija voi lisätä muita, kun hänen tietonsa kasvaa.

VÄITTEITÄ JÄLLEENSYNTYMISTÄ VASTAAN.

Tässä esitetyt vastaväitteet ovat vastustajien ja tiedustelijain tekemiä ja ne annetaan tavallisimmin tehtyjen semmoisten väitteitten näytteeksi.

1. *Muistin puute.* Tämä asia on täydelleen käsitelty siinä kappaleessa, jonka otsake on: „Mikä on se, joka ei synny jälleen."

2. *Väestön lisääntyminen.* Jos minäin luku on määrätty, niin kuinka, kysytään, voidaan selittää väestön lisääntyminen? Aluksi sanottu, on epäiltävää, onko vai eikö maapallon kansottumisessa huomattavissa mitään lisääntymistä, miten suuri lisääntyminen lieneekin jollakin määrätyllä alueella. Mitään virallista, koko väestön lukumäärää koskevia laskuja ei ole milloinkaan tehty; mitään tilastotietoja emme tässä suhteessa voi saada avuksemme. Mutta otaksukaamme koko väestön lisääntyminen. Tämä on täysin asianmukaista lihaantuvien minäin lisääntymiseen nähden, katsoen siihen pieneen suhteeseen, jossa nämä ovat lihaantumatta olevien minäin kokonaislukuun. Antaaksemme vastaukselle hyvin havaittavan muodon, sanokaamme: on kolmetuhatta minää, joitten tulee lihaantua. Sata on lihaantuneena ja kaksituhatta yhdeksänsataa on lihaantumatta. Viidentoistasadan vuoden pituinen ajanjakso kuluu ennen kun ensimäinen sata taas lihaantuu, jokaisen sadan seuratessa samalla tavalla. Hyvinkin pienen lihaantumisten väliajan lyhenemisen täytyy suuressa määrässä lisätä lihaantumassa olevan väestön lukumäärää. Ne, jotka tekevät tämän vastaväitteen, pitävät yleensä varmana, että li-

haantumatta olevien minäin lukumäärä on osapuille sama kuin lihaantumistilassa olevien, kun lihaantumatta olevien minäin luku kumminkin on äärettömästi suurempi kuin lihaantumistilassa olevien. Maapallo on ikäänkuin isossa kaupungissa oleva pieni sali, joka saa kuulijakuntansa väestön kokonaisluvusta. Sali voi toisinaan olla puoleksi tyhjä, toisinaan väkeä täynnä, kaupungin väestön kokonaisluvun ensinkään muuttumatta. Niinpä voi pieni maapallomme olla harvaan tai tiheään kansotettu, ja se ääretön minäin luku, johon se turvautuu täyttäessään asukasvarastonsa, pysyy itse asiassa tyhjentämättömänä.

3. *Jälleensyntyminen jättää perinnöllisyyden lain huomioon ottamatta.* Päinvastoin; se pitää sen välttämättömänä fyysillisellä tasolla. Se myöntää, että vanhemmat antaessaan fyysilliset ainekset merkitsevät nämä niin sanoaksemme omalla leimasimellaan, ja että ainehiukkaset, jotka rakennetaan lapsen ruumiiseen, ovat tottuneet väreilemään määrätyillä tavoilla ja muodostamaan erityisluontoisia yhtymyksiä. Siten voivat perinnölliset taudit siirtyä; siten myös siirtyvät pienet omituisuudet, käytöstavat, liikkeet j. n. e. „Mutta“, jatkaa vastaväittäjä, „tämä ei ole kaikki. Älylliset yhtäläisyydet ja omituisuudet siirtyvät perintönä yhtä hyvin kuin fyysillisetkin.“ Tämä väite on totta määrättyjen rajojen sisäpuolella mutta ei suinkaan siinä laajuudessa, minkä pitävät varmana ne, jotka tahtoisivat selittää kaikki yhden ainoan lain soveltamisella. Eetteriset atomit[1] antavat vanhemmat samoin kuin fyysillisetkin. Sama on himoperäisten alkuaineitten laita, erittäinkin äitiin nähden. Nämä vaikuttavat aivojen samoin kuin muunkin ruumiin ainehiukkasiin ja aiheuttavat siten lapsissa vanhempien elinvoima- ja himoperäisten ominaisuuksien toistumisen, muovaillen ajattelijan, maanasin, jälleensyntyvän minän ilmauksia. Jälleensyntymisen periaate myöntää kaikki

[1] Jakamattomina pidetyt ainehiukkaset. Suom. muist.

nämä muodot, joilla vanhemmat vaikuttavat lapseen, mutta samalla kun se antaa täyden tunnustuksensa näille seikoille, kieltäytyy se jättämästä huomioon ottamatta kaikkea sitä lapsessa essiintyvää itsenäistä toimintaa, josta löytyy yhtä selviä todistuksia kuin vanhempain vaikutuksesta alempaan nelinäisyyteen [1]. Siten teosofia antaa täyden selityksen erilaisuuksista ja yhtäläisyyksistä, kun perinnöllisyysoppi taas selittää asian ainoastaan osittaisesti ja yksipuolisesti, pannen painon yhtäläisyyksille ja jättäen erilaisuudet huomioon ottamatta.

4. *Esivanhemmallisuus riittää selittämään erilaisuudet,* vastataan viimeksi mainittuun väitteeseen; nero selitetään esivanhemmallisuuden perusteella samoin kuin kaikki ne lajit, jotka täydellisesti eroavat lähimmistä vanhemmista. Mutta jos nero olisi esivanhemmallisuudesta johtuva tapaus, niin pitäisi meidän tavata jotkut neron lahjalla varustetut esivanhemmat, koska nero erottaa omistajansa joukosta. Nero ihmenisi, olkoot väliajat miten pitkiä tahansa, ainoastaan perheissä, joissa se on ennenkin ilmennyt. Jos Shakespeare olisi esivanhemmallisuutta todistava esimerkki, keneen hän silloin tulisi? Juuri se tosiasia, että nero äkisti tekee kuuluisaksi tähän asti huomaamattoman perheen, kumoaa esivanhemmallisuuden edellytyksen, koska huomaamattomuus itsessään on neron puutteen takeena. On myös huomattava, että kun paheisiin taipuvaisen lapsen syntyminen hyveellisessä perheessä luetaan esivanhemmallisuuteen, selitys on pelkkää arvelua ja vailla kaikkea todistuksen varjoakin, joka sitä voisi tukea. Jos nero voisi perustua esivanhemmallisuuteen, niin olisi yhdenmukaisuuden avulla muitakin tapauksia koetettava samalla tavalla tukea, mutta kun otaksuma vastustaa tätä selitystä tapauk-

---

[1] „Alempi nelinäisyys“ on kuolemassa „häviävä“ ihmisolennon osa. Siihen kuuluvat fyysillinen ruumis, sen eetterimäinen seuralainen — tässä kirjasessa nimitetty „eetteriseksi kaksoispuoleksi“ — elinvoima ja himojen keskus.
Suom. muist.

sessa, jossa se helposti voitaisiin todistaa, jos se olisi tosi, on sille annettava vähäinen merkitys tapauksissa, joissa todistaminen on melkein välttämättömästi mahdoton.

5. *Paheellisen lapsen ilmaantuminen hyveelliseen perheeseen ja hyveellisen lapsen paheelliseen perheeseen vastustaa sitä periaatetta, että minä vetäytyy niihin, jotka voivat antaa sille sopivan ruumiin ja ympäristön.* Ensi silmäyksellä näyttää tämä vastaväite voimakkaalta, mutta se jättää huomioon ottamatta sen erittäin tärkeän kysymyksen, joka koskee syynseurauksellisia siteitä. Sisäinen viisaustiede opettaa, että minäin tulevat kohtalot kokoamukseltaan aiheutuvat niistä suhteista, jotka niitten välillä syntyvät jossakin maallisessa elämässä. Rakkaus ja viha, osotetut palvelukset ja loukkaukset, toveruus hyvässä ja pahassa, kaikki vaikuttavat vetämässä minät maalliseen elämään valmistamaan yhdessä seurauksia, jotka on yhdessä aiheutettu. Tästä seikasta johtuu se järkyttävä ja tällä tasolla luonnoton viha, joka toisinaan esiintyy vanhempien ja lasten, veljien ja sisarten välillä — viha, joka on yhtä selittämätön kuin pahaa tahtova, kantaen koston kauheita piirteitä, koston, joka ikäänkuin tarkottaisi jotakin unohdettua mutta ylivoimaista pahaa. Tästä seikasta johtuvat myös ne katkeamattomat siteet, jotka liittävät sydämet toisiinsa, siteet, jotka ovat etäisyydestä riippumattomia ja ajan mukana häviämättömiä, ja joitten tässä elämässä näennäisesti perusteeton lujuus viittaa johonkin syntymäntakaiseen aiheeseen.

LOPPUSANA.

Tähän täytyy loppua tämän vaillinaisen käsittelyn, mikä koskee ainetta, joka on liian laajaperäinen ja syvällinen minunmoiseni ihmisen heikon kynän selvitettäväksi. Tämä tekele voi vaan käydä alkeisopastuksesta erään mitä valtaavimman ihmisellistä olemusta koskevan kysymyksen tutkimiseen, tutkimusala, joka lienee nykyiselle valistuskaudellemme elimellisesti tärkeämpi kuin moni muu tutkimus, johon ihmisen äly voi antautua. Koko elämän muotopuoli muuttuu, kun jälleensyntymisestä tulee syvälle juurtunut, eittämätön ja kaikkien todistusten yläpuolelle kohonnut vakaumus. Elämämme jokainen päivä on silloin ainoastaan olemisen suuren näytelmän yksi sivu, jokainen suru vaan poistuva varjo, jonka ohi kulkeva pilvi heittää, jokainen ilo ainoastaan auringonpaisteen välähdys, joka kimmahtaa liikahtelevasta kuvastimesta, jokainen kuolema pelkkä muutto rappeutuneesta huoneesta. Ikuisen nuoruuden voima alkaa vähitellen virrata heräävään elämään. Syvällinen tyyneys asettuu ihmisellisen ajatuksen pauhaaville aalloille. Kuolemattoman järkitajunnan säteilevä loiste puhkasee aineen paksut, usvaiset pilvet, ja häipymätön rauha, jota ei mikään voi horjuttaa, valaa puhdasta valkohohdettaan voitonriemuisaan henkeen. Henkisen korkeuden astuimia nousee toisensa jälkeen äärettömään eetteriin, astuimia, jotka kohoavat mittaamattomaan sinitaivaaseen ja ja häviävät äärettömään etäisyyteen, joka peittää tulevaisuuden, mikä on itse ihmishengestäkin ääretön ja käsittämätön. „Valon tulvan sokaisemana“, toivon täyttämänä, toivon, joka on liian syvällinen ollakseen iloa

tuottava, liian varma saadakseen aikaan riemua, liian suuri sanoin lausuttavaksi, siirtyy ihminen sitten kaikki-itsetietoisuuteen, johon verrattuna meidän itsetietoisuus on tajuttomuutta, kunnes ikuisuuden läpi jälleen väreilevät kehotukset: *Tulkaa esiin, sillä Brahmaan päivä sarastaa, ja uusi pyörä alkaa kiertyä!*

Rauha kaikille olennoille!

SISÄLLYS:
